

Būsīm atbildīgi!

Visi pasākumi atcelti. Mūspusē atcelti visi pasākumi, tostarp daudzviet dievkalpojumi (foto – Balvu katoļu baznīca), kā arī 25.martā plānotie atceres brīži komunistiskā genocīda upuriem (foto – Viļaka un Balvi). Saistībā ar valstī izsludināto ārkārtas situāciju “Covid-19” vīrusa dēļ, p/a “San-Tex” uz laiku pārtrauc klientu apkalpošanu klātienē Bērzpils ielā 56, Balvos.

Sestdien, 14.martā, lai efektīvāk ierobežotu “COVID-19” izplatību Latvijā, valdība nolēma paplašināt piesardzības un drošības pasākumus ārkārtējās situācijas laikā. Ierobežojumi skars gan izglītības iestāžu darbu, gan pulcēšanos publiskās vietās, pārvietošanos ārpus valsts robežām un citas jomas.

- Personām un kontaktpersonām, kuras atgriezušās no “Covid-19” skartās valsts vai teritorijas, turpmāk obligāti būs jāveic īpaši piesardzības pasākumi, tostarp 14 dienas jānovēro savs veselības stāvoklis, divas reizes dienā mērot ķermeņa temperatūru. Personām jāveic pašizolēšanās dzīvesvietā jeb mājās karantīna un jābūt pieejamiem saziņai un sadarbībai ar ģimenes ārstu un citām ārstniecības personām.
- Cilvēkiem nekavējoties jāzvana 113, ja parādās kādas akūtas elpošanas ceļu infekcijas pazīmes, piemēram, iesnas, klepus, rīkles iekaisums, paaugstināta ķermeņa temperatūra, elpošanas traucējumi.
- Ar 16.martu pirmsskolas izglītības iestādēm un iestādēm, kas nodrošina bērnu pieskatīšanu, būs jānodrošina dežūrgrupu darbība, lai pieskatītu bērnus, kuru vecākiem tas nav iespējams. Lai saņemtu šādu pakalpojumu, vecākiem pirmsskolas izglītības iestādē jāiesniedz rakstisks apliecinājums, ka bērns un ģimene pēdējo 14 dienu periodā nav bijuši ārvalstīs un nav bijuši kontaktā ar “Covid-19” saslimušajiem vai to kontaktpersonām. Tāpat šajā apliecinājumā vecākiem jānorāda, ka nav iespēju citādi nodrošināt bērna pieskatīšanu.
- Mācību process izglītības iestādēs joprojām norisināsies attālināti, un centralizētie svešvalodu eksāmeni tiek pārcelti uz datumiem laikposmā no 12. līdz 15.maijam.
- Neatkarīgi no apmeklētāju skaita tiek aizliegti visi publiskie svētki, piemiņas, izklaides, kultūras, sporta un atpūtas pasākumi, tai skaitā naktsklubos un diskotēkās. Aizliegtas arī sapulces, gājieni, piketi un reliģiskā darbība pulcējoties.
- Ar 17.martu atcelti starptautiskie pasažieru pārvadājumi caur lidostām, ostām, ar autobusiem un dzelzceļa transportu. Tāpat no 17.marta personām un transportlīdzekļiem aizliegts pārvietoties caur lidostu, ostu, dzelzceļa un autoceļu robežšķērsošanas vietām – gan pierobežā, gan Eiropas Savienības ārējā robežā. Šis aizliegums neattiecas uz kravu

pārvadājumiem.

- Minētie ierobežojumi pārvietoties caur lidostu, ostu, dzelzceļa un autoceļu robežšķērsošanas vietām neattiecas uz tiem Latvijas Republikas valstspiederīgajiem, kas vēlas atgriezties Latvijā.
- Šajā laikā Ekonomikas ministrija sadarbībā ar tirgotājiem ieviesīs pasākumus, lai nodrošinātu sociālo distancēšanos tirdzniecības vietās.
- Gadījumos, kad netiks ievēroti visi minētie drošības pasākumi, tiks piemērota atbilstoša administratīvā vai kriminālā atbildība.

P.s. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA), Valsts ieņēmumu dienests (VID), Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA), Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (VDEĀVK) pārtrauc klātienē klientu apkalpošanu un aicina vajadzības gadījumā sazināties elektroniski vai pa tālruni. Valsts darba inspekcija (VDI), Bērnu tiesību Bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (VBTAI) pārtrauc preventīvās klātienē pārbaudes.

Kā vērtējat ierosinājumu medniekus piesaistīt militārajām mācībām?

Viedokļi

Nevaram paļauties tikai uz sabiedrotajiem

JĀNIS AUZIŅŠ, mednieks, mednieku un maksšķerņieku kluba "Kubuli" valdes loceklis

Ierosinājumu medniekus piesaistīt militārajām mācībām vērtēju atzinīgi, jo mums katram jāapzinās, ka valsts drošības un suverenitātes nodrošināšana ir katra pilsoņa pienākums. Mednieku brīvprātīga piesaiste

militārajām mācībām nodrošinātu minimālo valsts aizsardzības zināšanu apguvi, kā arī varētu izvērtēt mednieku spējas un specializāciju potenciālo uzdevumu veikšanai. Jāņem vērā tas, ka mednieki ļoti labi pārzina sava iecirkņa teritoriju, kas ir ļoti svarīgs aspekts aizsardzības plānošanai. Pats galvenais ir nodrošināt kvalitatīvu informācijas apmaiņu, lai bruņotie spēki būtu informēti par mednieku ieroču skaitu, iespējamo pielietojumu, mednieku prasmēm, populārākajiem kalibriem u.c. informāciju. Taču medniekiem būtu skaidri jāzina, kā rīkoties vai kur doties krīzes situācijā. Svarīgi katram sabiedrības loceklim atrast savu lomu valsts aizsardzībā, bet tā kā mednieki ir apbruņotā sabiedrības daļa, viņus ir visvienkāršāk iesaistīt valsts aizsardzības pasākumos.

Ņemot vērā mednieku novecošanos, tikai daļa no medniekiem atbilstu prasībām, lai piedalītos šādās mācībās. Latvijā ir apmēram 25 tūkstoši ieroču īpašnieku, kuru valdījumā ir aptuveni 70 tūkstoši ieroču, kas ir ievērojams skaits, ņemot vērā valsts lielumu. Tāpēc ļoti svarīgi valstij nodrošināt, lai informācija par civilpersonām piederošajiem ieročiem nenonāktu potenciālo apdraudētāju

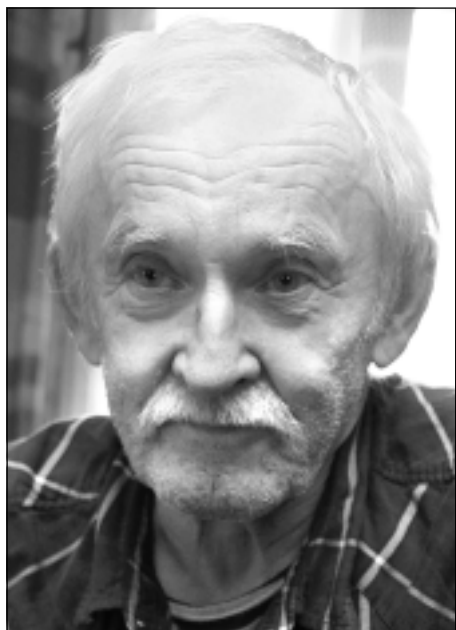
ričībā. Lai novērstu partizānu kara taktiku pret viņiem, mednieki varētu būt pirmais mērķis.

Jau pašlaik sperti pirmie soļi armijas un mednieku sadarbībai - ir parakstīts sadarbības līgums starp Aizsardzības ministriju un Latvijas mednieku savienību, Ādažu poligonā notiek kopīgas tālšaušanas sacensības. Jāsaprot, ka mednieki nevar darboties zemessardzē masveidīgi, jo aktīvi mednieki visu savu brīvo laiku pavada medību infrastruktūras sakārtošanai, bebru dambju jaukšanai, slazdošanai, postījumu novēršanai, kā arī citām ar medniecību saistītām nodarbēm. Laika, lai pilnvērtīgi darbotos Zemessardzē, vienkārši nav. Taču ir zināšanas un prasmes, kā apieties ar ieročiem. Tai mednieku daļai, kas regulāri piedalās šaušanas sacensībās, manuprāt, tās ir ļoti labas. Nepieciešams tikai apgūt militāros pamatus un izdzīvošanas prasmes. Mednieku apmācība galvenokārt vērsta uz izpratnes radīšanu par procesiem dabā, medību saimniecības apsaimniekošanas jautājumiem, kā arī drošības prasību ievērošanu. Zināšanas, kas nepieciešamas valsts aizsardzībai, mednieku kursos netiek pasniegtas, tāpēc šādas militārās mācības būtu lieliska iespēja tās apgūt. Lai motivētu medniekus piedalīties šādās mācībās, nepieciešams sakārtot arī darba likum-

došanu. Tas nepieciešams, lai nerastos konflikti ar darba devējiem, kā arī dalībnieks saņemtu kompensāciju darba atalgojuma apmērā. Domāju, ka medniekus, kuri brīvprātīgi vēlas iesaistīties militārajās mācībās, varētu pieskaitīt pie piemēram, ārstata zemessardzes, kur arī varētu glabāt informāciju un izstrādāt rīcības plānus attiecīgām situācijām.

"Si vis pacem, para bellum" (vēlies mieru, gatavojies karam) - šis latīniskais teiciens diemžēl saglabājis savu aktualitāti no Romas impērijas laika līdz pat mūsdienām. Šī ir mana atbilde tiem, kuri uzskata, ka Latvija un citas Eiropas valstis pārspilē par iespējamiem draugiem. Preventīva aizsardzības spēju stiprināšana ir katras valsts pastāvēšanas viens no stūrakmeņiem. Mēs nevaram paļauties tikai uz saviem NATO sabiedrotajiem, bet katram iespēju robežās jāpiedalās savas valsts drošības stiprināšanā. Mēs, paldies Dievam, dzīvojam ilgstošākajā miera periodā Eiropas vēsturē, tāpēc daudziem tas šķiet pašsaprotams. Mūsu neatkarības cīņās kritušajiem, kā arī nacionālajiem partizāniem brīvība, kuru mēs tagad izdzīvojam, bija tikai sapnis. Arī Ukrainā, Gruzijā miers šķita pašsaprotams līdz attiecīgajiem notikumiem. Vēsture parāda, ka mieru var saglabāt tikai investējot drošībā un cilvēku labklājībā.

Palīdzīgu roku nevar būt par daudz

AIVARS KRAUJA, Zemessardzes veterāns, dzīvo Viļakā

Pats savulaik ne tikai dienēju Zemessardzē, kur pildīju izlūka-radista pienākumus, bet

esmu arī bijušais mednieks. Savukārt padomju laikos armijā pildīju dienesta pienākumus gan Angolas Republikā Āfrikas dienvidos, gan arī Latakijas provincē Sīrijā, kas atrodas Tuvajos austrumos. Kas attiecas uz drošības jautājumiem, pašreizējā politiskā situācija pasaulē ir neprognozējama. Diemžēl ir valstis, kuru vadība rīkojas neadekvāti un rada pamatu bažīties citām valstīm. No šādu valstu līderiem var sagaidīt jebko. Līdz ar to uzskatu, ka medniekus noteikti vajadzētu integrēt kopējā valsts aizsardzības plānā, strukturā. Cilvēku, kuri varētu palīdzēt aizstāvēt mūsu valsts intereses, nekad nevar būt par daudz. Turklāt medniekiem ir nepieciešamās iemaņas, kā apieties ar ieročiem. Iespējams, mans viedoklis būs nepopulārs, bet, ja pienāktu brīdis likt lietā totālās aizsardzības plānu, valsts aizsardzībai ļoti noderētu arī malumednieki. Jokojot un pa pusei nopietni var teikt, ka mednieki, lai trāpītu mērķi, var izšaut vairākas reizes, bet malumednieki to izdarīs ar pirmo reizi. Ja rastos situācijas, kad konkrētu uzdevumu veikšanai būtu nepieciešams piesaistīt plašākas tautas masas, nevajadzētu aizmirst

arī par Zemessardzes veterāniem. Jā, iespējams, veterāni vairs nav tik fiziķiski sagatavoti, bet viņiem ir liela pieredze un zināšanas, kuras var nodot saviem jaunākajiem kolēģiem. Tāpat nešaubos, ka nepieciešamības gadījumā ikviens veterāns stāvēs un cīnīsies līdz galam. Arī tagad mēs, Zemessardzes veterāni, tiekamies vismaz reizi gadā.

Ļoti aktuāls jautājums ir, kādā statusā būs mednieki, ja viņi tiks piesaistīti militārajām strukturām? Mednieks būs karavīrs vai arī juridiski neaizsargāts partizāns, kuru kara gadījumā var tiesāt kā teroristu un kara noziedznieku par noziegumiem pret cilvēci? Mans ierosinājums ir, ka mednieki varētu būt zemessargu palīgi. Savukārt medniekus, kuri būtu gatavi iesaistīties militārajās apmācībās, varētu apvienot vienā lielā kolektīvā, kas būtu Zemessardzei pakļauta struktūra. Lai vai kā, pirms uzsākt kaut kādas pārmaiņas un piesaistīt papildus cilvēkus militārajām mācībām, vispirms nepieciešams tikt skaidrībā ar organizatoriskajām lietām, kā arī jāatrisina visi mednieku apgādes jautājumi.

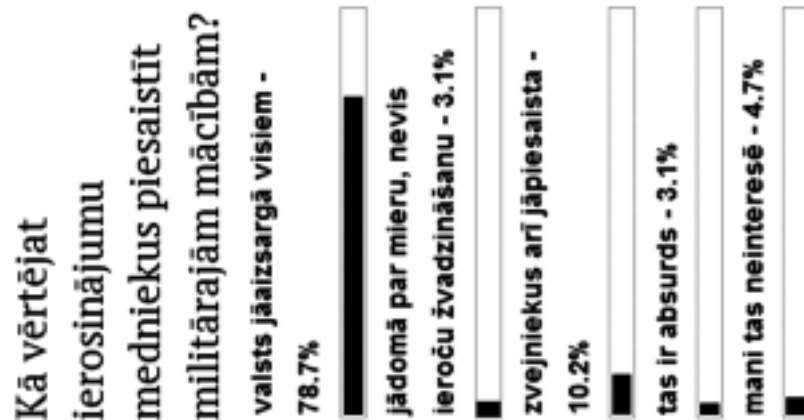
Fakti

- Latvijā reģistrēti 26 000 šaujamo ieroču īpašnieki, kuriem ir apmēram 70 000 garstobra ieroču.
- Ieviešot totālās aizsardzības koncepciju, Aizsardzības ministrija noslēgusi vienošanos par sadarbību ar medniekiem.
- Mednieki var brīvi izvēlēties piedalīties militārajās mācībās vai nē. Dalība tajās nav obligāta.
- Mednieki ar armiju sadarbojas jau vairākus gadus, sākot no bebru dambju likvidēšanas, līdz pat apmācībām, kā izdzīvot mežā.
- Latvijā ir aptuveni 22 tūkstoši aktīvo mednieku. Daļa no tiem ir dienējuši vai joprojām dienē NBS vai Zemessardzē.
- Aizsardzības ministrija mednieku lomu valsts aizsardzībā vēl veido. Piemēram, pērn Ādažu poligonā notika NBS un Latvijas Mednieku savienības organizētās tālšaušanas sacensības.

Re, kā!

Viedokļus uzklusija S.Karavoičika un A.Ločmelis

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Kulinārijas meistarklase bērniem

Cepu, vāru, klāju, daru!

Kā aizpildīt laiku pēc stundām, gaidot autobusu uz mājām? Ar lielisku ideju klajā nāca Viksnas pagasta kultūras darba organizatore LIGITA KACĒNA, kura 10.martā Viksnas tautas namā sarīkoja pirmo viegla gatavošanas improvizācijas meistarklasi "Cepu, vāru, klāju, daru!" Stacijas pamatskolas Viksnas filiāles skolēniem. Šoreiz bērni mācījās izcept plānās pankūkas, kuras pēc tam notiesāja ar gardu muti. Turpmāk, lai iemācītos pagatavot dažādus gardumus, viņi tiksies divas reizes mēnesī.

Ideja sarīkot ēdienu gatavošanas meistarklases Ligītai Kacēnai radās prātojot, kā lietderīgāk nodarbināt pamatskolas 1. – 4.klašu audzēkņus, kuri pēc skolas gaida autobusu: "Nolēmu organizēt šādas nodarbības, lai viņi spētu pagatavot kādu ēdienu gan sev, gan vecākiem. Pārņākot no skolas, bērniem gribas ēst, bet daži no viņiem neprot pat uzsmērēt sviesta maizi. Nospriedu, ka brīvākās dienās, kad skolēniem mazāk darāmā, pamācīt viņus pagatavot kādu ēdienu no lētiem produktiem cerot, ka Mātes dienā viņi varēs iepriecināt mamas ar pašceptām kūkām."

Pankūkas garšo visiem

Kulinārijas nodarbībām atvēlēta pagastmājas virtuve, kas aprīkota ar elektrisko plītiņu. "Pēc laika ar projekta palīdzību ceram iegādāties istu plīti ar cepeškrāsni," apgalvo L.Kacēna. Viņa iecerējusi vadīt kulinārijas nodarbības divas reizes mēnesī un to laikā ierādīt ne tikai ēdienu pagatavošanu, bet arī galda klāšanas un noformēšanas kultūru. L.Kacēna ir gandarīta, ka interesi par nodarbībām izrādījušas ne tikai meitenes, bet arī puīši.

Pirmajā tikšanās reizē skolēni mācījās cept dažāda veida plānās pankūkas. Nākamajās turpinās pilnveidot kulinārijas prasmes. Vienā no tām viņi izzinās kartupeļu pankūku cepšanas noslēpumus. "Pati savulaik piedalījies nodarbībā, kurā Dzidra Sērmūkša ierādīja, cik daudz dažādos veidos iespējams pagatavot kartupeļu pankūkas. Tās var būt ar sīpoliem, ar ķiplokiem, pildītās un citu veidu," skaidro kultūras darba organizatore. Savukārt paši skolēni nākamajās nodarbībās vēlējas iemācīties pagatavot cepumu torti un saldo ruleti, lai ar šiem gardumiem pārsteigtu māmiņas viņu svētkos.

L.Kacēna uzsver, ka apgūstamo ēdienu sarakstā būs tādi, kas nav pārāk dārgi. Viņa ir pateicīga vecākiem, kuri piekrita līdzfinansēt produktu iegādi. "Šoreiz mūs atbalstīja arī Latvijas Sarkanais Krusts," gandarīta meistarklasu pasniedzēja. Viņa sola, ka nodarbībās bērni ne tikai cept saldumus, bet arī apgūs kādu veselīgāku ēdienu, piemēram, salātu pagatavošanu.

Rītos cep pankūkas visai ģimenei

Pirmajā nodarbībā Ligītai palīgā steidza mazā, bet jau pieredzējusi pankūku cepēja AMĒLIJA ANDRIJEVIČA, kura šo māku apgūvusi mamas, profesionālas pavāres, vadībā. Arī pārējie meistarklases dalībnieki apgalvoja, ka pie plīts nestāv pirmo reizi, jo kopā ar vecākiem ir cepuši pīrādziņus un pankūkas, bet patstāvīgi jau prot sagriezt biešu un kāpostu salātus.

JASMĪNA ŠARLOTE SAULEVIČA pastāstīja, ka mājās ar prieku palīdz mammai cept *žaģariņus*, kas viņai ļoti garšo. Savukārt bez vecāku palīdzības meitene jau prot pagatavot rasolu, kas ir viņas mīļākais ēdiens. "Ļoti bieži palīdzu mammai virtuvē," apalvoja skolniece.

Deviņgadīgais VLADISLAVS MATCAŠOVŠ atklāja, ka nesem iemācīties cept plānās pankūkas, ko viņš labprāt ēstu kaut katru dienu. Tomēr patstāvīgi ķerties pie pannas puisis līdz šim neuzdrošinājās. "Vēl gribētu iemācīties pagatavot veselīgus salātus," nākotnes plānus atklāja Vladislavs. Taujāts, kuri ēdieni, viņaprāt, ir veselīgi, skolēns zināja teikt, ka tie ir gurķi, tomāti, mandarīni, apelsīni, kā arī citi augļi un dārzeņi. Savukārt pie neveselīgajiem našķiem Vladislavs uzskaitīja limonādi "Coca Cola", čipsus un dažādus saldumus. Viņš gan neslēpa, ka reizēm pamieļojas arī ar neveselīgu pārtiku, jo tā ir ļoti garšīga. Tomēr skolā pasniegtās pusdienas Vladislavs apēd labprāt: "Skolā mums dod salātus, griķus, kefiru, jogurtu un citus ēdienus. Es gandrīz vienmēr apēdu visu porciju."

"Bija interesanti vērot, kā bērni paši iejauc sastāvdaļas, lej mīklu pannā un cenšas apgriezt plānās pankūkas. Centība atmaksājās, jo JANEKAM GRUNDULIM apgriešana izdevās īpaši veiksmīgi," gandarīta L.Kacēna. Viņa priecājas, ka skolēniem patika nodarbība, kas noritēja jaukā atmosfērā, gaisā vēdijot pankūku smaržai: "Bērni ar sajūsmu mācījās ko jaunu, un dzīvē viņiem šis zināšanas noderēs."

Sākumā - teorija. Viksnas pagasta kultūras darba organizatore priecājās, ka viņas ideja guvusi tik lielu atsaucību no bērnu puses. Ligita modri sekoja visam darba procesam, ļaujot meistarklases dalībniekiem darboties patstāvīgi.

Maisīšanai vajag spēku. Kamēr meitenes asistēja Amēlijai, zēni ar lielu sparū kērās pie pankūku mīklas iejaukšanas. Par galveno maisītāju pieteicās Janeks Grundulis, kurš ikdienā labprāt palīdz mammai virtuvē: "Mizoju un sagriežu kartupeļus, burkānus, bietes. Mamma visbiežāk gatavo zupas, jo nedrīkstu ēst maizi un saldumus. Man zupas garšo, bet vislabāk – biešu."

Ierāda pārējiem. Nomazgājuši rokas, bērni kērās pie darba. Būdamā pieredzējusi pankūku cepēja, Amēlija (pirmā - no kreisās) ierādīja meitenēm, kā pareizi jautk pankūku mīklu, jo prot to kopš piecu gadu vecuma. Vēl Amēlija patstāvīgi māc uzcept omleti un kēksiņus. No rītiem viņa nereti iepriecina mājiniekus ar pašas izceptām pankūkām. Tomēr Amēlijai pašai vislabāk garšo frī kartupeļi. Savukārt plānās pankūkas viņa iecienījusi pildīt ar "Nutellu" un banāniem. Meitene atklāj, ka virtuvē labprāt darbojas arī abas Amēlijas māsas, sevišķi Anabella.

Svarīgs brīdis. Ar sevišķi lielu azartu bērni izmēģināja ieliet pannā mīklu un pēc tam apgriezt pankūkas. Kad darbiņš bija galā, sākās pats patīkamākais – pankūku baudīšana kopā ar ievārijumu un iebiezīnāto pienu.

LIGITA IESAKA

Mannas pankūkas

No mannas var ne tikai vārit putas, bet pagatavot arī desertus, cept kūkas un pankūkas. Mannu var pārliet ar kefiru iepriekšējā vakarā, tad no rīta ātri un vienkārši varēs iejaukt mīklu.

Sastāvdaļas:

200g mannas

250 g kefira vai bezpiedeju jogurta

2 olas

Pagatavošana:

Mannu pārlej ar kefiru vai jogurtu, apmais, apsedz ar vāku vai pārtikas plēvi un atstāj uz vienu stundu. Olas uzputo kopā ar vanilīna cukuru, pievieno mannai un samaisa.

Uzcep pankūkas, lejot uz pannas pa vienai ēdamkarotei. Pasniedz ar medu, svaigām ogām, pūdercukuru vai ievārijumu.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Lappusē "Jūs jautājat, mēs atbildam" ikviens var rast atbildi uz sev interesējošiem gan praktiskiem, gan juridiskiem, gan citiem jautājumiem.

Rakstiet uz e-pastu: vaduguns@apollo.lv, zvaniet 29360850, 645 22126. Mēs centsimies noskaidrot!

Kāpēc laboratorija neizsniedz čeku uz rokām?

"Iegriezios Gulbja laboratorijā Balvos, lai nodotu analīzes, par kurām samaksāju nedaudz vairāk par 22 eiro. Taču man uz rokām neiedeva nekādu maksājumu apliecināšu dokumentu, tikai pateica, ka informāciju viņi paši nosūtīs Valsts ieņēmumu dienestam. Vai tā tiešām ir, ja pēc VID apmeklējuma pateica, ka viņi nekādu informāciju neredz?" jautā Balvu pensionāre.

Redakcija sazinājās ar Gulbja laboratorijas Balvos medmāsu IJU LOGINU. Viņa paskaidroja, ka laboratorijai patiešām pastāv elektroniskās saziņas sistēma ar VID. Tādēļ katram laboratorijas klientam piedāvā izvēles iespēju: vai viņš vēlas maksājuma čeku saņemt uz rokām, vai arī pajauties uz to, ka šo maksājuma informāciju laboratorija pati nosūtīs VID. Ja vēlas saņemt uz rokām, tad elektroniski izprintē lielu maksājuma lapu – čeku un atdod klientam. Ja nē, tad caur speciālo apvienoto sistēmu konkrēto informāciju nosūta VID. Klienta klātbūtnē izdrukā vēl vienu dokumentu, kurā klients pasaka, ka piekrit sniegtajai informācijai, parakstās, tad to nosūta laboratorijas grāmatvedībai. Taču, kas ar informācijas plūsmu notiek tālāk, grūti pateikt. Ja klients apgalvo, ka VID šī informācija nav saņemta, tad viņam jāgriežas vai jāpiezvana Gulbja laboratorijas centrālajai grāmatvedībai, un šo informāciju atradīs. Ar personu apliecināšu dokumentu balveniete var griezties arī pie medmāsas laboratorijā Balvos, un viņa palīdzēs noskaidrot jautājumu.

Vai autobusus dezinficē?

"Televīzijā redzēju, kā dezinficē lidmašīnas un citus transporta līdzekļus. Regulāri pārvietojos ar autobusu, tāpēc vēlos zināt, vai dezinficē arī Balvu autobusus?" jautā kāds pagasta iedzīvotājs.

SIA "Balvu autotransports" valdes priekšsēdētājs VALDIS ANČS uz šo jautājumu atbild īsi, - jā, dezinficē. "Tiklīdz izskanēja informācija par vīrusa izplatību, iegādājāmies dezinfekcijas līdzekļus un izsniedzām autobusu šoferiem. Viņiem jau ir piemaksa par autobusu uzkopšanu, tagad viņi tos arī dezinficē. Šoferiem izsniedzām aizsargmaskas un cimdus, ko lietot, norēķinoties par biļeti ar naudu. Tas ir kopējai drošībai," piebilda V.Ančs.

Kā rīkoties, ja jaunietis uzsācis mācības autoskolā?

"Jaunietis nesen iestājās autoskolā Rēzeknē, jo šajā pilsētā mācās skolā. Tā kā visas izglītības iestādes ir slēgtas, dēļ dzīvo mājās Balvos. Kā būtu pareizāk rīkoties – turpināt apmācības autoskolā, braucot ar sabiedrisko transportu uz Rēzekni vairākas reizes nedēļā, vai lūgt autoskolas vadību mācības pārcelt uz laiku, kad valstī beigsies ierobežojumi?" jautā bērna vecāki.

CSDD informē, ka MK 14.03.2020. lēmums ārkārtējās situācijas laikā ir "pārtraukt visu izglītības procesu klātienē formā īstenošanu ārpus izglītības iestādēm, tai skaitā pārtraukt visu kultūrizglītības un sporta profesionālās ievirzes un interešu izglītības programmu mācību procesu (treniņu, sacensību un mēģinājumu) norisi".

Kā pirmdien paskaidroja CSDD Gulbenes reģionālās nodaļas priekšnieks JĀNIS RAIBEKAZS, šis lēmums attiecināms arī uz teorētisko apmācību autoskolās. Savukārt pēc karantīnas beigām audzēkņiem un autoskolām būs jāvienojas par apmācību procesa turpināšanu.

Var nopirkt mēnešbiļetes?

"Regulāri uz un no darba braucu ar autobusu Balvi-Kubuli. Gribētu noskaidrot, vai var iegādāties mēnešbiļetes?" vēlējas zināt kāds autobraucējs.

SIA "Balvu autotransports" valdes priekšsēdētājs VALDIS ANČS skaidro, ka šādas biļetes var iegādāties uz mēnesi un konkrētā maršrutā. Tās maksā 20% lētāk, nekā pērkot ik reizi.

Vai darba devējs drīkst pieprasīt ņemt bezalgas atvaļinājumu?

"Darba devējs pieprasa pēc atgriešanās no "Covid-19" vīrusa skartās Ziemeļtālijas palikt mājās 14 dienas, bet uz sava rēķina, noformējot bezalgas atvaļinājumu. Vai darba devējs drīkst izvirzīt šādu prasību, vai tas ir likumīgi?" jautā lasītāja.

Valsts darba inspekcijas Darba tiesību nodaļas Konsultatīvā centra vadītāja DACE STIVRIŅA skaidro:

Šobrīd visu aktuālo informāciju, kas būtu jāzina gan iedzīvotājiem, gan nodarbinātajiem, gan darba devējiem, par saslimšanu ar "Covid-19" sniedz Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC). Saskaņā ar SPKC epidemiologa nosacījumu, personai tiek noteikta mājas karantīna uz 14 dienām, ja ir bijis kontakts ar inficēto pacientu. Darba devējam nodarbinātajam, ja tas ir atgriezies no vīrusa skartajām valstīm – ja tas ir iespējams, ieteicams vienoties par attālinātu (strādājot no mājām) darba veikšanu.

Gadījumā, ja pastāv pamatotas aizdomas par darbinieka saslimšanu, kas rada vai var radīt draudus viņa vai citu cilvēku drošībai vai veselībai, darba devējs, izmantojot Darba likuma 82. panta pirmajā daļā noteikto, ir tiesīgs dot rīkojumu darbiniekam nekavējoties veikt veselības pārbaudi. Atbilstoši Darba likuma 82. panta otrajai daļai izdevumus, kas saistīti ar veselības pārbaudes veikšanu, jāsedz darba devējam.

Gadījumā, ja darbiniekam ir saslimšanas pazīmes, bet viņš atsakās apmeklēt ārstu, darba devējs, ņemot vērā faktiskos apstākļus, var izvērtēt iespēju izmantot Darba likuma 58. panta trešajā daļā nostiprinātās tiesības - atstādināt darbinieku no darba, jo šī darbinieka neatstādināšana no darba var kaitēt viņa paša un/vai trešo personu veselībai, kā arī darba devēja vai trešo personu pamatotām interesēm. Darba devēja ziņā paliek iespēja uzlabot darbinieka tiesisko stāvokli, par atstādināšanas laiku saglabājot darba algu.

Atvaļinājuma bez darba samaksas saglabāšanas pieprasīšana ir darbinieka brīva vēlēme. Darba devējs nevar piespiest darbinieku izmantot atvaļinājumu bez darba samaksas saglabāšanas.

Kā iznīcināt graužējus?

"Dzīvoju daudzdzīvokļu mājā. Šoziem secināju, ka peles vai žurkas (ir taču žurkas gads!) apgrauzušas burkānus un kartupeļus. Kur griezties un ko darīt? Vai indēt dzīvniekus pašiem ar veikalos un vetaptiekās pieejamajām indēm?" jautā kāda balveniete.

Balvu pašvaldības aģentūras "SAN-TEX" speciālists KASPARS BIKAVIŅŠ skaidro: "Konstatējot graužējus koplietošanas telpās, iedzīvotājiem būtu vēlams griezties pie mājas vecākā, kurš par to informēs mājas apsaimniekotāju, tas ir, pašvaldības aģentūru "SAN-TEX". Mājas apsaimniekotājs izvērtēs situāciju un sazināsies ar attiecīgo graužēju apkarošanas firmu Gulbenē vai Alūksnē. Ar graužējiem ir vienkāršāk. To apkarošanu var veikt tikai pagrabtelpās. Ja daudzdzīvokļu māju apsēdušas skudras, tad kaitēkļu apkarošanai jāiet arī katrā dzīvoklī. Ja graužēji manīti dzīvoklī, tad pietiks, ja veikalā vai vetaptiekā iegādāties tabletes. Ar koplietošanas telpām ir nedaudz sarežģītāk."

Vai bērni brīvlaikā varēs uzturēties jauniešu centros?

Lasītāja jautā: "Vai brīvlaikā strādās jauniešu centri un vai bērni tur drīkstēs uzturēties, kaut vai spēlēt galda spēles? Ko šajā karantīnas laikā darīs jaunatnes darbinieki?"

Balvu Bērnu un jauniešu centra (BBJC) direktore OLITA LOSEVA teic: "Skolēnu brīvlaikā jauniešu centrā ielānotās brīvlaika aktivitātes nenotiks. Durvis, protams, neslēgsim, un, ja kāds bērns ienāks, gaidot autobusu, laukā nedzīsim. Taču, ja bērniem ir mājas karantīna, tad ir jāsež mājās, nevis jāstaigā apkārt." O.Loseva uzsver, ka BBJC darbinieces šajā laikā nodarbosies ar divu projektu rakstīšanu, kas jāiesniedz jau 10.aprīlī.

Arī Viļakas jauniešu iniciatīvu centra (JIC) vadītāja MADARA JEROMĀNE informē, ka novadā atceltas visas skolēnu brīvlaikā ielānotās jauniešu aktivitātes: eksperimentu nedēļa Viļakas JIC Semenovā (16.-20.03.2020.); neformālās izglītības pašizausmes treniņš "Iespējamā misija" dabas parkā "Balkanu kalni" (17.03.-19.03.2020.); radošā diena skolēnu brīvdienas ietvaros Viļakas JIC (Rekovā) (20.03.2020). Tāpat nenotiks Eiropas brīvprātīgā darba veicēju nodarbības Viļakas JIC Semenovā (trešdienās) un Rekovā (ceturtdienās) no 13.03.-14.04.2020.

"Jauniešu centra telpas būs apmeklētājiem slēgtas, bet mēs paši šobrīd ķersimies klāt pie projektu izstrādes, kas ir aktuāli, tāpat ir ļoti daudz citu papīru darbiņu, ko iespējams veikt bez jauniešu līdzdalības. Atcerēsimies, ka komunikācija iespējama, izmantojot modernās tehnoloģijas, piemēram, videozvani, ar kuru palīdzību iespējams pārrunāt idejas un apspriest plānus! Pieņemsim jaunus izaicinājumus un meklēsim pieejas šādai situācijai, kas liek raudzīties citādāk un māca izdzīvot mainīgā vidē! Iemācīties ko jaunu!" tā Viļakas JIC vadītāja Madara Jeromāne.

Kāpēc Dienas centrā nestrādās friziere un medmāsa?

"Gribētu izlasīt skaidrojumu par to, ka turpmāk Balvos, Dienas centrā, nestrādās ne friziere, ne medmāsa. Kas par lietu? Friziere strādāja pirmdienās un trešdienās, un arī medmāsa tur bija. Cik tas bija izdevīgi mums, pensionāriem! Tagad, lai saņemtu potes, man būs jāiet pāri ezeram, un tas ir tik tālu. Bet Dienas centrā varēju nogriezt matus, par injekciju muskulī maksāju 50 centus. Tur varēja pārbaudīt arī holesterīna un cukura rādījumus. Ziņu, ka vairs nestrādās friziere, man pastāstīja kaimiņiene," ir Balvu pensionāres Dzidras Leišavnieces jautājums.

Lai saņemtu atbildi, redakcija sazinājās ar Balvu novada pašvaldības Sociālā dienesta Sociālo pakalpojumu nodaļas vadītāju ANNU LAIZĀNI. Lūk, ko viņa saka:

-Balvu novada pašvaldība sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību trūcīgām, maznodrošinātām personām, pensionāriem un citām mērķgrupām sniedz saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto un sociālā budžeta iespējām. Friziera un medicīnas māsas pakalpojumu sniegšana nav tieši saistīta ar sociālo jomu, turklāt ar katru gadu samazinās klientu skaits, kuri saņem Dienas centra pakalpojumus. Bez tam, ņemot vērā 2019.gadā Sociālajā dienestā veiktā funkciju audita rezultātus, turpmāk Dienas centrs nesniegs friziera un medicīnas māsas pakalpojumus. Medicīnas pakalpojumus sniedz ģimenes ārstu privātpraksēs, feldšerpunktos, slimnīcas uzņemšanas nodaļā Balvos. Trūcīgās personas var saņemt atlaides. Friziera pakalpojumus sniedz privātuņēmēji.

Saruna ar Tilžas un Baltinavas ģimenes ārsti

Kopš mazām dienām enerģiju meklē pie kokiem

Ar 13.februāri Baltinavas novadā ģimenes prakses ārste ir DACE IVANOVA no Tilžas. Uz Baltinavu viņa brauc divas reizes nedēļā un paguvusi pieņemt pirmos pacientus. Iegaumēts arī taisnākais ceļš uz praksi, bez liekas likumošanas pa Baltinavas ieliņām. "Tagad jau zinu, kur atrodas skola, kur - novada dome, kur - ārsta prakses ēka," smejas daktere.

Bez Tilžas D.Ivanovai šī būs otrā prakses vieta, ko atlicis vēl tikai pārsertificēt. Dokumenti nav līdz galam nokārtoti, jo to ir ļoti daudz. Kā saka daktere: ģimenes ārsta prakse nav veikals, ko var aiztaisīt ciet, izremontēt un atkal vērt vaļā. Viņa atzīst, ka tad, kad deva piekrišanu strādāt, nepadomāja, cik tas aizņems laika. Ne tik daudz pacientu pieņemšana, cik birokrātija (ja tā drīkst teikt!) - visu to papīru un līgumu kārtošana, kad sāk strādāt jaunā vietā. Tie ir līgumi par telpu īri, elektrību, datortīkla pieejamību... Ir jāpārņem visa pacientu kartotēka... no jauna jāpieņem darbā cilvēks, prakses darbinieks. Pārņemot praksi, jāpārņem arī pacienti tādi, kādi viņi ir. Tas nozīmē, ka visas darba nespējas lapas, ko izsniedza iepriekšējā ģimenes ārste Māra Pilāne, jānoslēdz vai jāatver par jaunu, ja beigušās zāles, tās jāizraksta no jauna...

Vai Jūs bijāt viegli pierunājama uzņemties ģimenes ārstes pienākumus Baltinavā?

-Pirms manis jau bija uzrunāti ārsti, kuru prakses atrodas tuvāk Baltinavai nekā manējā, kuriem tās ir mazākas. Uzrunāti bija Kārsavas ārsti, bet visi bija atteikušies. Es zināju, ka Māra Pilāne aiziet pensijā. Piedāvājums man kaut kādā veidā jau bija izteikts. Nezinu, vai tas bija pa jokam, vai nopietni, bet tāda doma jau bija izskanējusi. Kad man piezvanīja Lauku Ģimenes Ārstu asociācijas vadītāja Līga Kozlovska un teica, ka Māra iet pensijā, ka tur vajag ārstu, ka daudzi jau ir uzrunāti, bet atteikušies, ka varbūt... Atbildēju viņai: ja jau vajag, tad varbūt es varētu arī pamēģināt. Lai gan pēc tam, kad piekritu, visu nakti nevarēju gulēt. Šausmīgi uztraucos, jo domāju, vai es to vispār varēšu izdarīt. Kad mēs aizbraucām pie Baltinavas novada vadītājas, aizgājām uz praksi, sapratu, ka tas būs traki, ja drīkst tā teikt, un ka es esmu traka! Bet es neprotu atkāpties, ja reiz esmu teikusi.

Esat taču pieredzējusi ārstē. Kas Jūs šajā situācijā uztrauc?

-Pirmkārt, tas ir ceļš no Tilžas uz Baltinavu, kas nav tas labākais. Tas tiešām ir diezgan sliktā stāvoklī. Kad pirms vairāk nekā mēneša sāku braukāt uz Baltinavu, ceļš bija labāks, tagad tas ir izdaudzīts vienās bedrē, jo nav greiderēts visu šo laiku (saruna notika 11.martā - I.Z.). Nezinu, ko par to domā ceļinieki, bet, manuprāt, ja ceļu laikus nogreiderē, laikus tās bedrites nolīdzina, tad tās tā nejut. Arī līdzekļu vajag mazāk. Uztrauc ne jau attālums no viena pagasta centra līdz otram, bet ceļa tehniskais stāvoklis. Ja ceļš ir labs, tad no Tilžas uz Baltinavu varu aizbraukt 15 minūtēs, jo tad braucu ar maksimāli atļauto ātrumu. Ja ceļš ir tāds, kāds tas ir, vajag uz pusi vairāk laika.

Paldies Dievam, šogad nav sniega un ledus!

-Ziniet, sniegs jau nav tas, kas traucē braukt. Bedres traucē braukt! Ja ceļš slidens, tad ceļu uzturētājiem arī jādara tas, kas viņiem jādara.

Jūs teicāt 'pirmkārt'. Ir vēl, kas rada nemieru, sākot darbu jaunajā prakses vietā?

-Otrs ir tas, ka cilvēki ir sveši. Viņi nāk ar visām savām kaitēm, par kurām es neko nezinu. Kad pieņemu pacientus Tilžā, es cilvēkus zinu. Daudzus pazīstu kopš dzimšanas, jau paaudzēm. Zinu viņu kaites, kādas zāles viņi lieto. Baltinavā vispirms man jāiepazīstas ar pacienta slimības vēsturi, un tās nav 15-20 minūtes, kas atvēlētas pacienta pieņemšanai. Tas aizņem laiku, ko nevar izdarīt vienā pieņemšanā.

Cik pacientu ir prakses vietās?

-Tilžā man ir 1500 pacientu, bet Baltinavā - mazāk, aptuveni 800-900. Man teica, - vari braukt uz Baltinavu vienreiz nedēļā. Nu tas neiet cauri! Tādam darbam nav jēgas. Es braucu divreiz nedēļā - pirmdieni pēcpusdienās, jo tad nav jāskatās pulkstenī, lai skrietu atpakaļ uz Tilžu, un ceturtdienās no rīta. Tilžā paliek tas pats pieņemšanas laiks. Baltinavā man ir 10 pieņemšanas stundas nedēļā, neskaitot visu pārējo ārsta darbu, ko cilvēki neredz.

Kādi ir pirmie iespaidi, salīdzinot iedzīvotāju veselības stāvokli prakses vietās?

-Pagaidām pie manis Baltinavā griezušies pacienti, kuriem

Arsta neredzamais darbs. Atrodies ārsta praksē vēl pēc pacientu pieņemšanas, ģimenes ārste Dace Ivanova saka, ka tas ir ārsta neredzamais darbs, tas, ko neredz pacienti, - darbs ar dokumentiem.

ir nopietnas veselības problēmas un nepieciešamība doties pie ģimenes ārsta ir vislielākā. Tie ir cilvēki, kuriem nepieciešami nosūtījumi pie speciālistiem, nepieciešamas zāles vai akūtie pacienti. Jāatzīst, liela pacientu plūsma pieņemšanas sākumā tomēr nebija novērojama, jo daktere Māra Pilāne, nezinot vēl, vai Baltinavā arī turpmāk būs ģimenes ārsta prakse, pacientiem bija izrakstījus receptes zālēm trim iespējamajiem mēnešiem un sakārtojusi citas lietas. Līdz ar to sākums, lai arī grūts, tomēr nebija tik smags.

Ja esi uz vietas un tur dzīvo, daži pacienti arī neievēro ārsta darba laiku. Cilvēki ir dažādi. Tagad Baltinavā pieņemšana notiek tikai noteiktajās divās dienās un noteiktajā laikā. Pirmā stunda - akūtiem pacientiem, pārējie - pēc pieraksta. Lēnītēm tās lietas sakārtojas.

Kā Baltinavā būs ar ģimenes ārsta prakses apkuri, ja ēkā turpmāk neviens nedzīvos? Pati taču to nekurināsi?

-Par kurināmo gādā prakse. Baltinavas novada pašvaldība ir norīkojusi cilvēku, kas kurina. Arī es uzrakstīju iesniegumu, lai nodrošinātu apkuri. Vienīgi Baltinavā praksei ir par daudz telpu, kuras nav vajadzīgas. Domāju, ar laiku telpas pārkārtosim, lai nav jāstaigā tik daudzās istabās. Citādi tās ir labas, izremontētas.

Kādi ir Jūsu pirmie iespaidi par Baltinavu kopumā?

-Jūs domājat, ka man ir bijis laiks to redzēt?! (Daktere sirsnīgi smejas - I.Z.) Pirmoreiz, kad braucu skatīties praksi, apstājos netālu no mūzikas skolas, man atbrauca pretī un aizveda līdz novada centram, bija jau vakars, tumšs. Nākamajā reizē, kad braucu, mazliet apjuktu, un viens cilvēks man parādīja, kur jābrauc. Tagad taisnāko ceļu uz praksi zinu, bet citādi Baltinavā esmu bijusi tikai estrādē, apmeklējot pasākumus. Vēl vienu reizi braucu apmeklēt savas prakses bērniņu, zidainīti, kas tur dzīvo. Braucu patronāžā, bet citādi novada teritoriju nepārzinu. Tilžas prakses telpās strādā aptiekāre Indra, kura ir no Baltinavas, viņa man šo to pastāsta, bet lielākoties novada cilvēki man ir sveši.

Vai Tilžā strādājat sen?

-Kopš 1985.gada. Es ātrāk sāku iet skolā, ātrāk pabeidzu Medicīnas institūtu un jaunāka nekā citi sāku strādāt. Pēc profesijas esmu bērnu ārste, bet pārkvalificējos par ģimenes ārsti. Esmu no Ogres un gribēju strādāt kaut kur tuvāk tai, bet tuvāk nebija kur. Aicināja darbā Bērnu slimnīcā, bet tajos laikos Rigā nebija, kur dzīvot. Tilža it kā nodrošināja ar

dzīvokli, tāpēc arī uz šejieni atnācu, lai gan nekāda dzīvokļa nebija, tikai istaba. Toreiz šeit darbojās arī slimnīca, kas bija mans sapnis. Protams, visi mani radi bija šokā, bet biju jauna un spītīga, teicu: nevienam neko nelūgšos, kur mani sūta, tur arī iešu. Viņi gan negaidīja, ka es iešu, bet es atnācu.

Nav gribējies no šejienes aiziet?

-Man iepatikās šejienes cilvēki. Tagad negribētu aiziet, jo nav vairs tie gadi sākt kaut ko no jauna, bet tajos laikos viss atdūras pret to, ka nebija, kur dzīvot. Gāji strādāt tur, kur normāli varēja dzīvot. Gribējās dzīvot patstāvīgi, nevis pie radiem vai paziņām. Tagad jau esmu iesakņojusies Tilžā, bērni izauguši, izskolojušies, apprecējušies, mazbērni brauc ciemos. Saimniecības mums nav, - ir māja, suns, kažķis, puķu dobes un pāris vagas zaļumiem. Saimniecībai arī nebūtu laika. Ja abi ģimenē strādā, tad tas arī nav vajadzīgs.

Kā vērtējat situāciju medicīnā, nerunājot par pašreizējo ārkārtas stāvokli?

-Kad sāku strādāt, teica, ka medicīnā valda ļoti liela birokrātija. Ja tie runātāji redzētu, kāda ir šodienas birokrātija, tad tas ir vājšprāts. Tā ir kā nakts pret dienu! Arī e-veselība ir viens liels murgs. Īstenībā, kad tā darbojas ar neklibo, nav slikti, bet, kad neiet un dienām krājas darba nespējas lapas, kuras nevari ne pagarināt, ne noslēgt, un neiet receptes, tad ir traki. Sevišķi, ja cilvēks sarunājis transportu, aizbraucis uz Balviem un aptiekā neko nevar dabūt. Bija taču Eiropas nauda un desmit gadi, lai šo projektu ieviestu. Nezinu, ko viņi pa tiem desmit gadiem darīja, jo naudu iztērēja, bet neko lāgā neieviesa. To, ko tagad dara, šie cilvēki jau pie tā nav vainīgi. Manuprāt, vaininieki ir tie, kas šos līdzekļus izšķieda, turklāt sistēmu palaida tādu, kāda tā ir, kura karas, jo neviens jau nepadomāja, cik liela būs tās slodze. Kad savulaik aizbraucām uz kursiem par e-veselību, es personīgi prasīju, lai ļauj pastrādāt testa režīmā, pirms to laiž aprītē. Mūs mācīja vienkārši pie datora, kas un kā jādara, bet, kad sistēmu palaida, tā vienkārši negāja.

Kur rodāt atpūtu?

-Agrāk dziedāju, studiju laikā dejuju, daudz ko esmu darījusi, nodarbojos ar sportu, bet tagad man ir tik daudz cilvēku ikdienā rīņķi, ka pēc darba vairs negribas būt sabiedrībā. Gribu atpūsties, uzkrāt enerģiju. Un tā man visdrīzāk jāuzņem dabā. Kopš mazām dienām esmu gājusi pie ozoliem un liepām. Mums pagalmā bija liela liepa. Ja es ar māsīcu pie tās aizgāju, tad mājās pārnācu spīrgta un vesela. Tas ir tas, kas man palīdz, - mežs, daba, puķes.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Kāpēc mainīja nosaukumu Balvu rajona partnerībai

Vai figurē slepenā zirdziņa aizmugure

Maruta Sprudzāne

Marta sākumā notika biedrības “Balvu rajona partnerība” biedru kopsapulce. Tajā apstiprināja ne vien gada darbības pārskatu, bet arī pieņēma lēmumu par biedrības nosaukuma maiņu. Kāds tam iemels un par ko diskutē partnerības biedri, - šo un vēl citus jautājumus centās uzzināt laikraksts.

Bijusī Balvu rajona partnerības stratēģijas administratīvā vadītāja, tagad partnerības biedre ILONA DŽIGURE atklāj, ka nosaukuma maiņa briedusi jau kādu laiku. 2019.gada vasarā biedrības valde akceptējusi biedrībai citādu nosaukumu, proti, ka tai būtu jāsaucas Ziemeļlatgales partnerība. Tagad martā kopsapulcē notikusi balsošana, un ar lielāko balsu pārsvaru panākta nosaukuma maiņa. Turpmāk vietējās rīcības grupa sauksies “Ziemeļlatgales partnerība”.

Galvenais arguments – “jāiet līdz laikam”

Nepatīkami pārsteigti par nosaukuma maiņu ir vairāki partnerības biedrības biedri. IRĒNA ZAČEVA šo jauninājumu salīdzina pat ar izjūtām ģimenē, kurai pēkšņi mainīts uzvārds. Viņa šim lēmumam neredz pamatojumu, jo biedrības teritorijas taču nemainās, tās paliek līdzšinējās, kur ietilpst visi četri mūspuses novadi. Viņa pieļauj, ka, iespējams, netīkamākais bijis pats rajona vārds, jo tāda vairs nav, taču loģiskāk būtu bijis atņemt šo vienu vārdu un atstāt nosaukumu “Balvu partnerība”. Jo vairāk tādēļ, kā uzskata Irēna: “Nosaukums saistās ar piederību, un, ja biedrībai paliek Balvu vārds, tad viss uzreiz ir skaidrs. Mūsu biedrībai ir pasena vēsture, to dibināja konkrēti cilvēki. Bija laiks, kad projektus, saliktus kastēs, vedām uz Rīgu, kur tos vērtēja, un, piesaucot Balvus, uzreiz bija skaidrs, no kurienes esam ieradušies. Jociģi, ka pēc divdesmit gadu pastāvēšanas tagad maina nosaukumu. Žēl, ka tā noticis. Protams, Ziemeļlatgale skan skaisti, bet tas nozīmē citādāku teritoriju, tāpēc tas ir nesaprotami.”

Arī partnerības biedre INTA KAĻVA nosaukuma maiņu sakās neizprotam, jo Ziemeļlatgale taču nav tikai bijušais Balvu rajons, bet daudz plašāka teritorija vēl ar citiem novadiem. Varbūt Ziemeļlatgali var pozicionēt tūrisma jomā, bet partnerība nozīmē konkrētu naudu konkrētai teritorijai. “Es teiktu, ka Balvu vārds tomēr radīja piederību un atpazīstamību. Nezinu, ar ko īsti izskaidrojama nosaukuma maiņa. Tagad partnerībā ir daudz jaunu biedru, varbūt viņus neapmierina kaut kas iekšēji pašā partnerības darbībā,” pieļauj Inta.

Neizpratni par nosaukuma maiņas lietderību pauž arī NORA BOKA, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Balvu nodaļas konsultante, kura ir partnerības biedre un piedalījās kopsapulcē. Viņu mulsinājis jau pats partnerības valdes organizētais darba process. Nora saka, ka, pirmkārt, sapulces laikā valdes virzītie statūtu grozījumi par nosaukuma maiņu no valdes pārstāvju puses nav argumentēti pamatoti, vien teikts, ka “jāiet līdz laikam”.

Otrkārt, valde nevirzījusi, bet pat ignorējusi un noraidījusi diskusijas iespējamību starp biedriem, neievērojot ētiku, lai apspriestu un izvērtētu konkrētā lēmuma plusus un minusus, ar kuriem, iespējams, biedrībai nāksies saskarties tālākajā darbībā.

Treškārt, vissvarīgākais ir fakts, ka biedrības Statūtu izmaiņas tikušas pieņemtas, neievērojot Statūtos noteikto balsošanas kārtību. Tas liek aizdomāties par balsošanas kārtību un legitimitāti, kādā pieņem lēmumus arī par citiem jautājumiem un projektiem, ko jaunā valde pieņēmusi pēdējo 8 mēnešu laikā.

Savukārt biedrības valdes priekšsēdētāja MĀRĪTE ORNIŅA nosaukuma maiņu pamato ar to, ka Latvijā sen vairs nav teritoriju administratīvā iedalījuma rajonos, un valdes locekļi izteikuši priekšlikumu “iet līdz laikam” un mainīt piederības nosaukumu, pieturoties pie visus mūspuses pagastus vienojošā ģeogrāfiskā aspekta. Ģeogrāfiski visi četri novadi – Balvu, Baltinavas, Rugāju un Viļakas – ar abām pilsētām Balvi un Viļaku kartē atrodas Latgales reģiona ziemeļu daļā, kas

Pārmaiņas biedrības stratēģijas administrācijas vadībā. Ar 10.marta biedrības valdes sēdes lēmumu darba līgums noslēgts ar levu Leišavnieci (foto - no labās).

Foto - A.Kirsanovs

Foto - A.Kirsanovs

Biedrības valdes priekšsēdētāja Mārīte Orniņa. Viņa uzskata, ka jaunais nosaukums ir atbilstošs, jo Ziemeļlatgale ir visu četru mūspuses novadu teritoriju vienojošais vārds.

pazīstama kā Ziemeļlatgale. Vietējā rīcības grupa pārstāv visu šo četru novadu teritoriju aktīvos iedzīvotājus, uzņēmējus, lauksaimniekus un nevalstiskās organizācijas, un Ziemeļlatgale ir teritorijas vienojošais vārds.

Neizpaliek arī citas pārmaiņas

Ilona Džigure atklāj, ka biedrības dzīvē notikušas vēl citas pārmaiņas. Šī gada janvāra beigās partnerības valdes pieci locekļi nobalsoja par priekšlikumu nomainīt biedrības stratēģijas administratīvo vadītāju. Ilona stāsta, ka pati kādu laiku nav strādājusi, ārstējusies, tāpēc bijusi uz slimības lapas, un viņas vietā pienākumus veikusi Ieva Leišavniece. Vai sekojošās pārmaiņas bija negaidītas? I.Džigure saka: “Biju domājusi, ka pēc veselības uzlabojuma atgriezīšos un strādāšu. Laiks izmainījis partnerības sastāvu, biedrībā ienākuši citi biedri, mainījušies arī darbības nosacījumi, atbildība kļuvusi lielāka. Taču, lai arī savu reizi bijušas kļūdas vai neprecizitātes, kā gadās katrā kolektīvā, nekas ārkārtējs noticis jau nebija. Tāpēc zināmā mērā darba uzteikums man bija pārsteigums.”

Mārīte Orniņa komentārā skaidro, ka darba attiecības ar Ilonu Džiguri izbeigtas šī gada 29.janvāra valdes sēdē, savstarpēji vienojoties. Savukārt 10.martā biedrības valdes sēdē vienbalsīgi nolemts slēgt darba līgumu ar līdzšinējo administratīvo vadītāja pienākumu izpildītāju levu Leišavnieci. Viņu raksturo kā ļoti kompetentu, zinošu un izdarīgu darbinieci, kura veiksmīgi tikusi galā ar darbiem iepriekšējās vadītājas ilgstošās prombūtnes laikā, kā arī veiksmīgi noslēgusi divas projektu konkursu atlases kārtas. Šis lēmums, saka M.Orniņa, ir saskaņots ar Lauku atbalsta dienestu un Zemkopības ministriju.

I.Džigure pieļauj, ka pašreizējo biedrības valdi, iespējams, vada arī zināmas ambīcijas un tā īsteno sev iecerētus mērķus. Arī iepriekšējā gadā, kad notika biedru kopsapulce, akceptēja

visai krāsas izmaiņas valdes sastāvā un nomainījās izpildītāji. Vēl viens partnerības biedrs atzina, ka tagad krasi ir mainījusies partnerībā valdošā darba atmosfēra. Esot sajūta, ka kaut kas *pārcirsts kā ar cirvi*. Irēna Začeva partnerības izpildītājas krēslā pabija 14 gadus. Izpildītāji, kā arī valdi, ievēlēja uz diviem gadiem. Tagad partnerībā ir paplašināts valdes sastāvs - tā darbojas 9 cilvēku sastāvā, agrāk bija 7. “Tas ir normāli, ka notiek izmaiņas. Jāiet līdz dzīvei,” uzskata Irēna. Arī Ilona saka: “Tas, ka ienāk jaunie, ir labi, tikai gribētos redzēt tendenci sadarboties un veicināt visu jomu attīstību, sekmējot Ziemeļlatgales attīstību. Man pašai ir ilgstošu gadu partnerības valdes priekšsēdētājas darba pieredze, tolaik nevalstiskajām organizācijām bija raksturīgi tikai sabiedriskā labuma projekti. Vēlāk klāt nāca uzņēmēju projekti. Uzskatu, ka visos četros novados ir īstenots daudz projektu, un tas devis ieguvumu visa bijušā Balvu rajona attīstībai. Partnerība bija mans sirds darbs.”

Bet runājot par partnerības nosaukuma maiņu, Ilona pieļauj, ka tas varētu būt sekmējais darba uzteikšanu viņai pašai. Viņasprāt, labāk būtu bijis pagaidīt līdz pašreizējās stratēģijas perioda noslēgumam, jo ar 2021.gadu sāksies jaunais periods. Ne velti ir teiciens, ka pusceļā zirgus nemaina. Turklāt līdz ar nosaukuma maiņu tagad radīsies arī lieki finansiālie izdevumi.

Balvus atbīda malā

Saistībā ar nosaukuma maiņu izskan pieņēmums, ka tas darīts arī nolūkā, lai atbīdītu malā Balvus, domājot par gaidāmo administratīvo teritoriālo reformu. Visai atklāti plašākās sarunās izskanējis, ka Balvi laukiem nav tas tikamākais partneris, kam gribētu pievienoties un kopā dzīvot. Interesanti, ka nosaukuma maiņu kopsapulcē atbalstījuši arī Balvu uzņēmēji, toties sabiedriskā labuma projektu īstenotāju vairākums iestājušies par partnerību ar Balvu vārdu. Iespējams, kaut kur partnerības iekšienē figurē slēptais zirdziņš, par ko notikusi vienošanās. M.Orniņa šo jautājumu komentē īsi. Viņa saka: “Tas ir tikai pieņēmums. Balvi ir šī reģiona lielākā pilsēta, turklāt mums visiem ir svarīgs reģionālais nozīmes attīstības centrs. Ziemeļlatgale ir visas teritorijas vienojošais vārds.”

Viņa atgādina, ka vietējā rīcības grupa darbojas pēc “Ziemeļlatgales sabiedrības virzības attīstības stratēģijas” 2013.-2020.gadam, un darbība aptver visus četrus mūspuses novadus ar to pagastiem un abām pilsētām Balvi un Viļaku.

Citi malā nemet

Biedrības nosaukuma maiņa liek aizdomāties, vai īsti saprotam atslēgvārdu lietojumu? Ziemeļlatgale saistās ar tūrisma maršrutiem Latgalē, kur līdz ar Balvu vārdu iekļaujas arī Kārsava, Ludza, Rēzekne, Viļāni. Savukārt nosaukums “Balvu rajona lauku partnerība” norāda skaidri saprotamu ģeogrāfisko un vēsturisko atrašanās vietu, pēc kā var mūs identificēt. Arī daudzām citām vietējās rīcības grupām Latvijā ir skaidri pateikta piederība. Ir Aizkraukles rajona partnerība, arī Bauskas, Cēsu, Liepājas, Rēzeknes, Saldus, Ludzas, Talsu un vēl citas partnerības, kuras lepojas ar sava rajona vārdu.

Vai tiešām Balvu rajona vārds būtu tik nīdējams un metams mēslainē kā ļoti sens un nenozīmīgs? Novadi mums pastāv tikai kopš 2009.gada.

Gatavojas svētkiem

Deju soļi kļūst arvien precīzāki

Foto - Z. Logina

12.martā Kubulu kultūras namā notika skolēnu deju kolektīvu vietējā mācību skate, kuru vērtēja savējie - kolektīvu vadītāji. Tajā piedalījās 11 kolektīvi no Balvu apriņķa. Ģenerālmēģinājums domāts, lai varētu uzlabot sniegumu, kad dejotājus vērtēs Rīgas žūrija, labākos izvirzot uz skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem.

Pasākuma apmeklētāju un kolektīva vadītāju vidū aktuāls bija jautājums, vai laikā, kad nedrīkstēs notikt arī deju mēģinājumi, skolēni spēs saglabāt jau iegūto formu, lai stātos Rīgas žūrijas priekšā. Jo deju repertuārs nebūt nav viegls un iegūtās iemaņas jānostiprina. Balvu pamatskolas deju kolektīva "Saulstariņi" divu kolektīvu vadītāja KRISTĪNE JERMACĀNE: "Tas bija kā ģenerālmēģinājums pirms lielās skates, kura bija paredzēta 1.aprīlī, bet tagad šo datumu pārcels uz vēlāku laiku. Prieks, ka visi bija sasparējušies. Mēs runājam, ka šī varēja būt jau istā skate, tik ļoti visi centās un sniegums bija labs. Ja nevarēsīm mēģināt, grūti pateikt, kā būs vēlāk. Maniem 1. un 2.klašu grupas dejotājiem repertuārs ir diezgan pasmags, jo viņiem nav priekšzināšanu - nedejo no 3 vai 4 gadiem. Tomēr viņi izdarīja visu, ko varēja, - malači. No citiem kolektīviem ar prieku skatījos skolēnu deju kolektīvu virsvadītājas Zanes Meieres "Balvu vilciņa" vecākās grupas dejotāju sniegumu."

Rugāju novada vidusskolas divus skolēnu deju kolektīvus vada ASTRĪDA CIRCENE un SANĪTA ANCKINA. "Mums skolā ir divi - 1. līdz 4. un 3. līdz 6.klašu kolektīvi. Gan par savējiem, gan citiem deju kolektīviem Balvu un Rugāju novados droši varu teikt - līmenis ir labs. Taču vienmēr ir, ko uzlabot, jo kādas kļūdiņas būs vienmēr. Repertuārs 1. -4.klašu kolektīviem ir ļoti grūts. Lai to apgūtu, ieguldīts milzīgs darbs gada garumā. Nu gaidīsim lielo skati un žūrijas vērtējumu. Laiks rādīs," saka Astrīda Circene. Viņa piebilst, ka mazākajiem dejotājiem tomēr grūtā deja ar Baibas Šteinas horeogrāfiju un Imanta Kalniņa mūziku "Zaļā pļava" patīk vislabāk. "Man interesanta šķiet deja "Adi, raksti, tautumeita" Jāņa Kalniņa horeogrāfijā, bet katrā ir kāda *odziņa*," piebilst Astrīda.

Balvu Profesionālās un vispārīgizglītojošās vidusskolas deju kolektīvu "Kastanis" un Balvu Kultūras un atpūtas centra deju kopu "Rīka" vada AGRIS VEISMANIS. Viņš uzskata, ka izcili vēl nebija, bet kopumā sniegums bija labs visiem kolektīviem.

Tilžas kultūras nama deju kolektīva "Palazdīte" vadītāja DAIGA LUKJANOVA domā, ka šis ģenerālmēģinājums izskatījies baudāms. "Pašiem vadītājiem ir grūti skatīties kā vienkāršiem skatītājiem, arī vērtēt. Jau automātiski meklējam kļūdiņas, ko labot. Treniņu pietrūks, tos vajag regulāri, jo atsākt dejojot būs pagrūti. Kad esi ritmā, viss notiek. Grūtāk būs, ja skati ieliks uzreiz pēc karantīnas beigām," uzskata D.Lukjanova.

Foto - Z. Logina

Žūrija - savējie. Mācību skatē vienpadsmit Balvu apriņķa kolektīvus vērtēja paši kolektīvu vadītāji, pēc tam pārrunājot, kur un ko vajag uzlabot un pie kā piestrādāt.

Baltinavas novada bibliotēkā

Izstādes iedvesmo ne tikai lasītājus

Baltinavas novada bibliotēkā skatāma VALENTĪNAS DAUKSTES izstāde "Neistie gobelēni jeb mazo kamolišu gals". Uz galda izkārtoti un apskatāmi arī koka meistara Vilhelma Laganovska darinājumi.

Baltinavas novada bibliotēkas bibliotekāre INĀRA BUBNOVA rāda izstādes darbus un saka, ka šeit tos var apskatīt ne tikai lasītāji. "Ir jauki, ka cilvēku veikums iepriecina citus. Lūk, cik skaisti tagad izskatās siena ar mazajiem gobelēniem virs datoru galdiem," prieku pauž bibliotekāre. Viņa atklāj, ka pašlaik šeit apskatāmi septiņpadsmit Valentīnas darinājumi. "Gadu gaitā mājās bija sakrājušies dziju kamoliši, tad nu radās ideja tos likt lietā. Esmu ne tikai audēja, bet arī liela adītāja, tad nu dziļiņas paliek pāri gan no cimdkiem, gan zeķēm. Kur likt? Jāauz deķi!" lietišķi saka Valentīna Daukste. Viņa atceras, kā paziņa teikusi: "Tu, Vaļa, pa šo laiku esi mašīnas kravu dzijas saadījusi!" Arī Valentīnas mamma bija audēja, no kuras pārmantotas šīs prasmes. Stelles viņas ģimenes mājās bijušas vienmēr. "Esmu stellēs sēdējusi kopš bērna kājas. Mamma Stefānija Kaņepe sagatavoja audeklu, pati aizgāja uz fermu, bet es sēdos aust. Agrāk katru gadu kaut ko izaudu, bet, kad atnācu dzīvot uz Baltinavu, stelles palika Slobodā - tur, kur mamma dzīvoja. Kādu laiku ar aušanu nenodarbojos," pastāsta Valentīna. Viņa neslēpj, ka nebijis telpu, kur nolikt stelles. Taču risinājumu atradusi, un stelles atceļojušas uz Baltinavu. "Nu klausīnu jau septiņus gadus. Audu gan spilventiņus, gan tā sauktos lupatu deķus. Tie aizceļojuši gan uz Kurzemi, gan Vāciju, gan citur. Griežu nevajadzīgās *humpalu* drēbes strēmelēs un aužu," saka Valentīna. Taču tagad viņa izdomājusi radīt darbus no dzijas - tādus kā mazus gobelēnus. Sēdējusi, šķirojot kamolišus pa krāsām, meklējusi un pirkusi dzijas arī veikalos Rēzeknē. "Izjaucu pašas darinātās šalles no savdabīgas un skaistas dzijas, lai to ieaustu jaunajos darbos. Man jau sen bija doma par gobelēnu radīšanu. Dēlam prasīju, lai izgatavo man "Youtube" kanālā noskatītu rāmi. Izgatavoja 1,40x1,40m. Sāku vārstīt dzijas uz nagliņām, bet tik gausi gāja, tik gausi... Vakarā tik sprīdi nomargoju. Nē, nospriedu. Man labāk patīk aust stellēs. Tur stundā varu apmēram 20 centimetrus noaut," atklāj Valentīna. Viņa smejas, ka audējas darbam izstrādājusi speciālu režīmu. Sāk ap pusē septiņiem rītā un auž līdz pusē deviņiem. Tad ķeras klāt no trijiem līdz sešiem pēcpusdienā. Pagājušajā gadā, kad audusi simts metrus garu paklāju par godu Latvijas simtgadei, gan nācies pastrādāt ilgāk. Izstādei bibliotēkā Valentīna piedāvājusi septiņpadsmit darbus, kas tapuši šogad janvārī un februārī. Audēja smejas,

Foto - Z. Logina

Valentīna Daukste izstādē bibliotēkā. "Neistie gobelēni jeb mazo kamolišu gals" - tā nosaukti septiņpadsmit izstādē skatāmie darbi.

ka krāsu salikumi un ideju dažādība nākt it kā pati no sevis, jo tas jau iegājies asinīs. Ko darīt ar tik daudz darinājumiem? Pagājušajā gadā viņa bija Brīvdabas muzejā, kur piedāvāja izstrādājumus apmeklētājiem. Interese bijusi nenoliedzami, lai gan tirgojusies pirmo reizi. "Šie darbi vēl jauni, tos pircēji nav redzējuši. Vasarās aužu deķus no svaigām zālītēm. Tie domāti vai nu pirtij, vai labām smaržām istabās. Zaļu sedziņas ir pieprasītas, īpaši dāvanām. Visam vajag pacietību. Šķiet, kas tur liels, - sēdi un aud. Taču pacietību un darbu tas prasa lielu. Reizēm smejos, ka esmu slima ar savu darbu vai hobiju," uzskata Valentīna Daukste. Viņa piebilst, ka prasmes jānodod tālāk, un tāpēc šobrīd tās ierāda vedeklai. Laiks rādīs, vai iepatiksies un padosies. "Viņa man nastām no pļāvām nesa zālītes vasaras zaļajiem deķiem, darinājām abas," piebilst audēja smejojot, ka mazdēlus jau pie stellēm nepieliksi.

Izstādei bibliotēkā Valentīna piedāvājusi septiņpadsmit darbus, kas tapuši šogad janvārī un februārī. Audēja smejas,

Top dekoratīvie koka izstrādājumi

Koka meistars VILHELMS LAGANOVSKIS ar lāzergravieri strādā jau apmēram gadu. Vispirms top rasējums, kas aizņem vairāk laika nekā pati priekšmeta izgatavošana. "No koka var izgatavot daudzas lietas - medaļas, piekariņus, sieviešu auskarus, prezentācijas priekšmetus, dažādus suvenīrus. Pēc profesijas esmu galdnieks, patīk ar to nodarboties. Cilvēki vai iestādes tos pasūta, iegādājas dāvanām," stāsta Vilhelms. Izstādē redzama skaista lādīte, kurā var ievietot, piemēram, vīna pudeli un pārsteigt jubilāru ar neparastu dāvanu.

Foto - Z. Logina

Foto - Z. Logina

Dekoratīvie koka izstrādājumi. Šie paliktņi domāti svētku galdam, un uz tiem var novietot šķīvjus. Paliktņus un citus suvenīrus var izgatavot ar dažādiem ornamentiem.

Lādītes un kastītes. Vilhelma Laganovska darbus bibliotēkā var apskatīt ikviens un redzēt koka meistara izdomu dažādu priekšmetu izgatavošanā.

* Baltinavas novada bibliotēka strādā ierastajā režīmā.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Meklējam atbildi

Kāpēc neapzīmogo pasta sūtījumus?

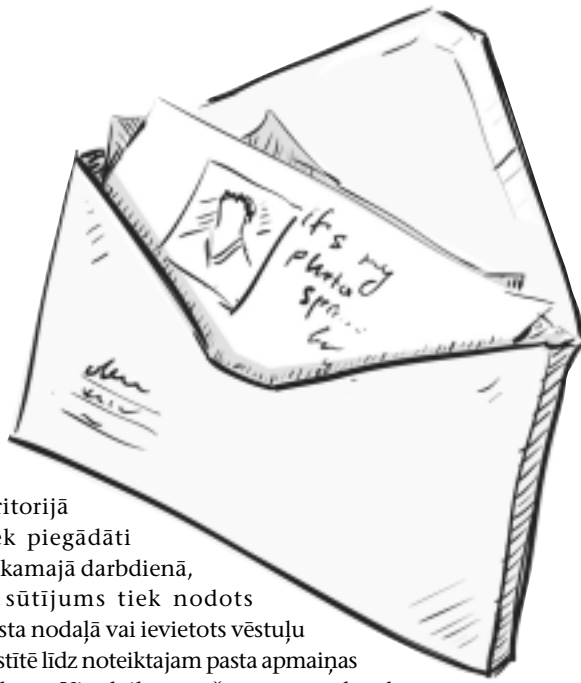
Laikraksta "Vaduguns" redakcija saņēma vēstuli, kurā lasītājs jautā par izmaiņām VAS "Latvijas Pasts" sūtījumos.

"Nav zināms, kad sūtījums pienācis"

"Esmu Viļakas pasta nodaļas klients, kur saņemu sev adresētās vēstules un laikrakstus. Agrāk, kad pasta nodaļā pienāca man adresētās vēstules vai citi sūtījumi, tās pasta apzīmogoja un bija redzams, kad sūtījums pienācis. Savukārt tagad uz vēstulēm nav šādu zīmogu, bet tikai sūtījuma izsūtīšanas zīmogs. Līdz ar to nav zināms, kad konkrētais sūtījums pienācis. Piemēram, laikrakstus saņemu regulāri katru dienu, bet kāda no iestādes vēstulēm tika izsūtīta pašā mēneša sākumā, bet to saņēmu tikai mēneša 12.datumā (piegādes zīmoga nebija). Vēlos jautāt, kur tad vēstule tik ilgi bija? Vai tagad pieņemti jauni likumi, ja reiz sūtījumus neapzīmogo? Vai arī tā ir pasta darbinieku patvaļa - kā grib, tā dara? Cik ilgā laikā sūtījumi tiek piegādāti Latvijas teritorijā?" jautā lasītājs.

Liekā un likumā neparedzēta birokrātija

VAS "Latvijas Pasts" vecākā sabiedrisko attiecību projektu vadītāja VINETA DANIELSONE skaidro, - lai uzlabotu un paātrinātu pasta sūtījumu piegādes procesu, atsakoties no liekām un likumā neparedzētām birokrātiskām procedūrām, vēstuļu korespondencei pasta nodaļās netiek spiests kalendārais zīmogs. "Šāda zīmogošana agrāk radīja dubultu un nevajadzīgu darbu "Latvijas Pasta" darbiniekam, jo sūtījumu apstrādes kompleksā tie jau tiek zīmogoti ar tās dienas kalendāro zīmogu, kad tiek saņemti "Latvijas Pasta". Tādējādi pilnībā iespējams izsekot šo sūtījumu piegādes laikam, nepaīdinot apstrādes un piegādes kopējo procesu un izslēdzot liekas papildu funkcijas. Pasta sūtījumi Latvijas

teritorijā tiek piegādāti nākamajā darbdiēnā, ja sūtījums tiek nodots pasta nodaļā vai ievietots vēstuļu kastītē līdz noteiktajam pasta apmaiņas laikam. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka sūtījumu piegādes kavēšanās iemesli var būt dažādi, piemēram, neatbilstoša adresāta pastkastīte, nekorekta informācija, kuru nosūtītājs norādījis uz korespondences, un tamlīdzīgi. Viļakas pasta nodaļas klienta aprakstīto situāciju diemžēl nevaram precīzi komentēt, jo sākotnēji nepieciešams veikt pārbaudi, kam trūkst detalizētas informācijas par sūtījumu - sūtījuma numurs, precīza piegādes adrese, kā arī sūtījuma attēls, kurā skaidri saskatāms "Latvijas Pasta" zīmogs. **Jebkurā gadījumā katrs kavēta sūtījuma piegādes gadījums jārisina individuāli un detalizēti. Tādēļ "Latvijas Pasts" par konkrētiem gadījumiem aicina klientus ziņot uzņēmumam, sazinoties ar "Latvijas Pasta" Klientu centru: 67008001, 27008001, info@pasts.lv.**

Vai sūtījumam var izsekot elektroniski?

Kāds lasītājs arī jautā, vai sūtījumam var izsekot elektroniski, tādējādi pašam redzot sūtījuma gaitu. VAS "Latvijas Pasts" informē, ka, ievērojot vairāku ārvalstu pasta uzņēmumu pieredzi, arī "Latvijas Pasts" sāk piedāvāt jaunu pakalpojumu - sūtījumu izsekošanu bez izsniegšanas pret parakstu. "Tas nozīmē, ka turpmāk klients, sūtot vienkāršus sūtījumus (vēstules, sūtījumus ar dokumentiem vai sīkiem priekšmetiem) iekšzemē vai uz 37 ārvalstīm, varēs izvēlēties papildu pakalpojumu "Sūtījuma izsekošana". Šādi noformētam sūtījumam tiks piešķirts numurs un svītkods - līdzīgi kā reģistrētiem/ierakstītiem vai apdrošinātiem sūtījumiem, kas elektroniskajā vidē ļaus sekot sūtījuma ceļam. Taču jaunais pakalpojums neparedz sūtījuma izsniegšanu pret parakstu, kas joprojām attieksies tikai uz reģistrētiem/ierakstītiem vai apdrošinātiem sūtījumiem. Izsekojamie sūtījumi adresātiem tiks piegādāti kā vienkārši sūtījumi - pastkastītē. Savukārt gadījumā, ja sūtījuma izmērs nepieļaus ievietošanu pastkastītē, tas tiks piegādāts pasta nodaļā. Šo sūtījumu piegādes faktu pastkastītē pastnieki fiksēs savās viedierīcēs un tas tiks atspoguļots izsekošanas sistēmā. Savukārt par sūtījumiem, kas pārsniedz pastkastītes izmēru, klients saņems izziņas aicinājumu savā mobilajā tālrunī, ja uz sūtījuma būs norādīts korekts tālruna numurs, vai papīra formāta aicinājumu, ja tālruna numurs nebūs norādīts," skaidro "Latvijas Pasts".

Plašāka informācija VAS "Latvijas Pasts" interneta mājaslapā www.pasts.lv

Informē policija

No 2. līdz 8.martam Valsts policijas Balvu iecirkņa apkalpojamajā teritorijā (Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas novadi) policisti četras reizes izbrauca uz sadzīves rakstura konfliktu gadījumiem un vēl četras reizes - uz ģimenes konfliktiem. Par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā sodīti divi cilvēki. Tāpat reģistrētas trīs zādzības un veiktas astoņas reģistrācijas par akcīzes preču nelikumīgu apriti.

Jāpiebilst, ka, atšķirībā no citām reizēm, šoreiz nav sastādīts neviens administratīvā pārkāpuma protokols par atrašanos alkohola reibumā sabiedriskā vietā, kā arī nav reģistrēts neviens ceļu satiksmes negadījums.

Ar akcīzes preču apriti saistīti nodarījumi

2.martā saņemta informācija par nelegālu tabakas izstrādājumu tirgošanu Viļakas novada Kupravas pagastā.

3.martā Viļakas novadā persona nodarbojās ar nelegālu alkohola un tabakas izstrādājumu apriti. Uzsākta administratīvā lietvedība.

5.martā Balvos kāda persona nodarbojās ar nelikumīgu alkohola un tabakas izstrādājumu apriti. Uzsākta administratīvā lietvedība.

Brauc dzērumā un bez tiesībām

3.martā Balvu novada Krišjāņu pagastā 1953.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu 0,4 promiļu alkohola reibumā un bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Uzsākts kriminālprocess.

3.martā Balvu novada Viksnas pagastā 1960.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu 1,61 promiļu alkohola reibumā. Sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

6.martā Balvos 1989.gadā dzimis vīrietis vadīja automašīnu bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, kuras nav iegūtas likumā noteiktā kārtībā.

Informē robežsardze

Godalgotas vietas tuvciņas sacensībās

6.martā aizvadītas Iekšlietu ministrijas atklātā čempionāta tuvciņas sacensības. Tajās piedalījās Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu komandas, tajā skaitā arī Valsts robežsardzes (VRS) komanda - gan sievietes, gan vīrieši. Sacensības noritēja divās kārtās - tuvciņas paņēmienu demonstrējumi un cīņa pēc karatē - do noteikumiem, izmantojot aizsarglīdzekļus. Sievietes demonstrēja tikai tuvciņas paņēmienu. Savukārt vīrieši otrajā sacensību kārtā varēja iekļūt, ja ieguvuši noteiktu punktu skaitu tuvciņas paņēmienu demonstrējumos.

Ar panākumiem sacensībās startēja arī VRS Viļakas pārvaldes amatpersona OSKARS STAČS, kurš individuālajā vērtējumā vīriešu konkurencē svara kategorijā līdz 75 kilogramiem ieguva 2.vietu. Savukārt kopvērtējumā VRS komanda ierindojās 2.vietā. Uzvarēja Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes komanda, bet Ieslozījuma vietu pārvaldes komanda izcīnīja 3.vietu.

Atsāksies ceļu labiekārtošana

Lielākie valsts autoceļu remontdarbi šogad mūspusē

VAS "Latvijas Valsts ceļi" informē, ka šogad Latgales plānošanas reģionā dažādi darbi notiks 25 valsts autoceļu posmos, tajā skaitā uz sešiem tiltiem. Savukārt visā valstī kopumā būvdarbi iecerēti 101 objektā uz valsts galvenajiem, reģionālajiem un vietējiem autoceļiem, tajā skaitā uz 42 tiltiem. Visu plānoto valsts autoceļu remontdarbu karte publicēta interneta vietnē www.lvceļi.lv.

Remontdarbi Viļakā

Pērn sāktie pārbūves darbi turpināsies uz ceļa Gulbene-Balvi-Viļaka-Krievijas robeža (Vientuļi) (P35) - Viļakā no Keišiem līdz Kiras upei (59,60.-63,04. km). Šo būvdarbu ietvaros pilsētā līdz pamatiem būs pārbūvēta ceļa konstrukcija. Balvu un Abrenes ielās ir izbūvēta lietus ūdens kanalizācija un ieklāta asfalta apakškārtā.

Vēl atlicis visā posmā ieklāt asfalta virskārtu, pabeigt darbus pie autostāvvietas, pagarinātā gājēju un veloceļa un uzlabotā ceļa apgaismojuma. Šos darbus veic SIA "Ceļi un tilti" par līgumcenu 4,34 miljoni eiro (ar PVN).

Remontdarbi Balvu-Gulbenes ceļā

Šogad tiks pabeigti 2018.gada rudenī sāktie būvdarbi autoceļa Gulbene-Balvi-Viļaka-Krievijas robeža (Vientuļi) (P35) posmā no Gulbenes līdz Kazupītei (2,14.-12,68.km). Šo posmu būvē SIA "8CBR" par līgumcenu 7,66 miljoni eiro (ar PVN), no kuriem 85% līdzfinansē ERAF. Līdz šim no Gulbenes (Balvu virzienā) daļā posma ceļa konstrukcija ir pārbūvēta, ieskaitot salturīgo slāni, un daļā uzlabots šķembu pamats. Visā posmā ir ieklāta asfalta apakškārtā, Pogupes tilta vietā ir iebūvēta monolīta dzelzsbetona caurteka.

Vēl atlicis ieklāt asfalta virskārtu un ceļa labajā pusē pabeigt izbūvēt apgaismojumu gājēju un velosipēdistu ceļu no Gulbenes līdz Ceļmalām (2,140.-2,685.km).

Jaunākie žurnālu numuri

Dari Pats

☞ Vannas istaba ar ģipša šķiedru plātņu sienām. Labi pazīstamais ģipškartons nav vienīgais plātņu materiāls starpsienu karkasu apšūšanai. Lūk, alternatīva - ģipša šķiedru plātne.

☞ Ar 3D efektu. Izaicini sevi ar projektu, kas var kļūt par virtuves rotu vai teicamu dāvanu draugiem un radiem, - griežam dēlīti ar trīsdimensiju jeb 3D efektu!

Neliels dēlītis - teicams dekoratīvs akcents virtuvē, uz ēdamgalda.

☞ Darbs ar kalnu. Kalns nav darbarīks, ko lieto vien pensionēti skolotāji. Tas ir pārsteidzoši efektīvs pieredzējuša meistara rokās. Reizēm to var aizstāt ar elektroinstrumentu, bet bieži kalns ir ātrāk un precīzāk izmantojams. Profesionāļi vienmēr savā darbarīku kastē tur pa rokai vismaz vienu kalnu. Jo situācijas, kur tāds noder, gadās daudz biežāk, nekā varat iedomāties.

☞ Antresola izbūve. Redakcijas 60 m² darbnīcā kļuva par šauru - bija palikušas vien šauras taciņas starp darbgaldiem un materiālu kaudzēm. Tāpēc ķērāmies pie telpas lietderīgi izmantojamās platības palielināšanas. Un virziens bija skaidrs jau sen - uz augšu! Piedāvājam paraugu antresola pusstāva izbūvei, kas tika realizēts redakcijā.

☞ Virsma ar glanci. Flīzēta virtuves darbvirsma izskatās eleganti, ir viegli kopjama un izmaksā salīdzinoši lēti, ja vien neizvēlaties īpaši dārgas un ekskluzīvas flīzes. Flīzēm, protams, ir trūkums - virsma ir cieta, un nejauši nokritusi glāze, visticamāk, saplīsīs. Gluži kā uz ekskluzīvas akmens vai betona darbvirsma. Teorētiski, noņemot ko īpaši smagu (katlu), var saplīst arī pati flīze, bet tā ir viegli labojama lieta. Jā, flīzējuma labošanas iespēja ir viena no flīzētas darbvirsma priekšrocībām. Pat ja pēc 10 gadiem nespēsiet atrast tādu pašu flīzi, var ielīmēt atšķirīgu - kā dekoru, akcentu. Flīzētu darbvirsma var salīdzinoši viegli izveidot pašu spēkiem, ļaujot vaļū savām dizainera fantāzijām. Mūsu piemērā gan dizains būs atturīgi modernā stilā - balts.

☞ Mērit precīzi. Latviešiem ir sakāmvārds: septiņreiz nomēri, vienreiz nogriez! Bet būsīm godīgi, vismaz būvējot neviens tā nedara. Vai dara?! Mūsdienu steidzīgajā dzīves ritmā nav nedz laika, nedz vēlmes sekot tautas gudrībām, lai gan tām piekrtam. Tāpēc divtik svarīgi mērit precīzi ar pirmo reizi, vien reizēm pārmērit, kad mērs piemirsies vai vairāki mēri sajaukuši galvu. Diemžēl precīzam mērījumam ne vienmēr pietiek iztīt mērlenti un pielikt pie detaļas. Jāņem talkā dažādi knifi. Lūk, 8 padomi mērīšanā dažādās problēmviētās.

Dārza Pasaule

☞ Kad uzzied zeltainā forsītija, skaidrs, ka pienācis pavasaris. Gan olveida, gan vidējām forsītijām siltā ziema nākusi par labu - tās ziedpumpurus briedināja jau februāra vidū.

☞ Lielākā daļa salātu šķirņu piemērotas audzēšanai pavasarī un rudenī. Savukārt rukola, dārza kreses, spināti, salātu baldriņi jeb rapunčeļi kaut arī tiek izmantoti salātlapu maisījumos, pārstāv pavisam citu botānisko sugu.

☞ Kādas ābeļu šķirnes stādīt, pieaugot klimata izaicinājumiem? Tādas, kas uzzied pēc pavasara salnām, izturīgas pret krusu augu briedināšanas laikā, karstumu, sausumu un stīpru vēju.

☞ Pērn, aptaujājot ekspertus, kas šajā desmitgadē ienāks dārzos, viena no atbildēm bija - bērzi. Gan āra, gan purva bērzam ir izveidotas šķirnes, kas piemērotas dažāda lieluma dārzos.

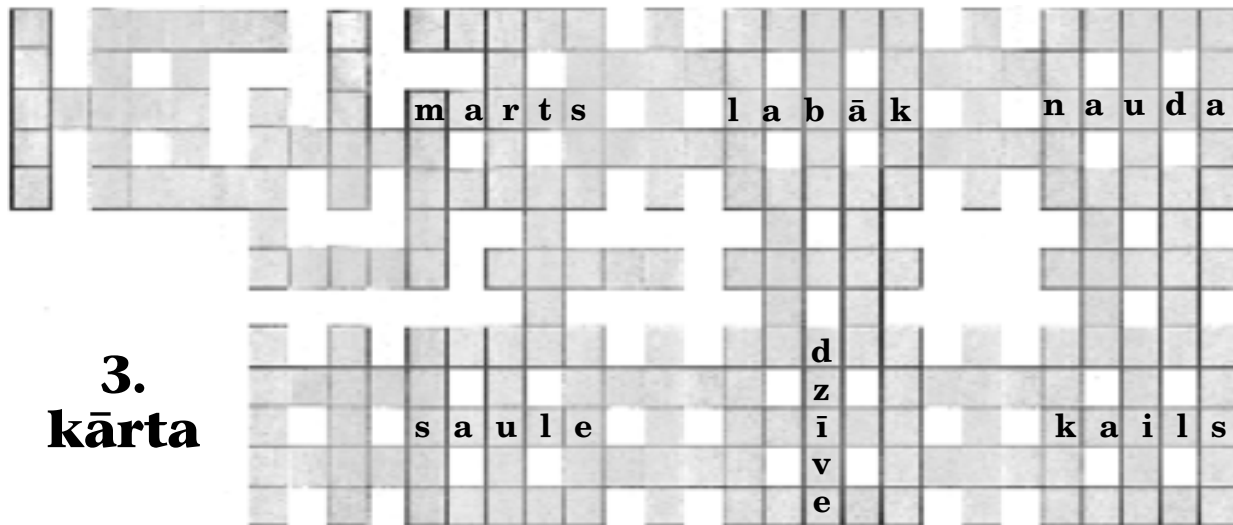
☞ Marts ir īstais laiks, lai sētu siltumnīcā audzējamās kultūras - tomātus, papriku, baklažānus, kā arī visu veidu selerijas. Trūkstot gaismai, sēklas var dīgt 3-4 nedēļas, tāpēc tās sēj marta sākumā.

☞ "Vajadzētu kaut ko lielu un zaļu," pirms desmit gadiem nosprieda Mākslas akadēmijas profesors Jānis Murovskis. Šodien viņš laimīgs medītē savās bambusu audzēs Jūrmalā un lauku mājās pie Kuldīgas. Spraudēņi no Japānas iznīka. Savukārt internetā pirtās sēklas no Vācijas ieauga. Viena neliela auguma šķirne joprojām aug podā, bet otra aug un kuplo laukos pie pirtiņas. Vislabāk jūtas stādi no Francijas un Zviedrijas.

☞ Šoziem izpalika sīpolpuķu dobjū piesegšana. Arī augiem ziema šķita maldinoša un tie agri atsāka veģetāciju. Ja neuznāks stīprs sals, viss būs labi. Ja tā noslidēs zem -4, -5°C, iespējams, apsals tulpju lapu gali. Pašiem sīpoliem aukstums postu nenodarīs, taču tie var ciest no lielā mitruma. Lai sīpoli neizsustu, vienkāršāk un ērtāk būs dobes pārsegt ar vairākkārt salocītu agrotiklu.

Maģiskie vārdi

Uzdevums: visus maģiskos vārdus ierakstīt krustvārdu mīklai līdzīgā tabulā. Uzvarētāju gaida pārsteiguma balva.

3. kārtā

Artis - asina - astma - baida - divas - Elita - iesmi - jauna - kaisa - kalts - karte - kasīt - kauja - kālis - klade - koris - kuras - laikā - laiva - laiza - labos - matos - mājas - māsas - melis - miesa - pērle - piere - pils - plate - plats - pleci - plīvo - raiba - riepa - sakta - sanes - saper - savas - sālit - sāpes - sauss - sekas - sekss - sesks - sestā - siens - sidrs - sista - sīkas - skaļa - skajā - skats - spora - stabs - stars - steks - taisa - tauta - tiesa - tomēr - torte - treks - vaina

Jūsu atbildes tiek gaidītas "Vaduguns" redakcijā, Teātra ielā 8, līdz 10.aprīlim.

Maģisko vārdu mīklu atrisināja: I.Homko (Medņeva), A.Mičule (Tilža), G.Amantovs, L.Kriloņa, J.Pošeika, St.Lazdiņš (Balvi), B.Sopule (Vikсна), V.Ločmele (Lazdukalns), D.Zelča (Krišjāņu pagasts).

2.kārtā veiksmē uzsmaidīja LUCIJAI KRILOVAI no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā (līdzīgi ņemt personu apliecināšanu dokumentu).

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu - Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski: vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Jugla miglā. Iesūtīja Andris Keiselis.

Smiltene "krustaplis". Iesūtīja Andris Keiselis.

Der zināt

Kas jāzina, ja pēc tuvinieka nāves paliek gan manta, gan parādi

Kad nepieciešams veikt kādu lielāku pirkumu personiskām vai saimniecības vajadzībām vai, piemēram, remontēt mājokli, daudzi izvēlas to īstenot ar kredīta palīdzību. Mūsdienās to nereti uzskata par vieglāku risinājumu nekā nepieciešamās summas sakrāšana, lai ieceres īstenotu nākotnē. Cilvēkam vajag un gribas tūlīt un tagad. Taču šādi ieradumi ir saistīti arī ar riskiem, un runa nav tikai par iespējām parādu atdot. Par to, ka arī parāds ir mantojams un kādas problēmas tas var atstāt pēcnācējiem.

Vai nu visu, vai neko

Kā likumiskajam, tā arī testamentārajam mantiniekam, lai iegūtu mantojumu, ir skaidri un nepārprotami jāizsaka sava brīvā griba mantojumu pieņemt. Mantiniekam, izņemot mantošanā pēc mantojuma līguma, ir tiesības mantojumu arī nepieņemt. Katram mantiniekam, pirms tiek izteikta griba mantojumu pieņemt, jāzina, ka tas, kurš reiz mantojumu pieņēmis, vairs no tā atteikties nevar. Lai arī pēc tam mantinieks uzzinājis, ka mantojuma atstājējam daudz parādu un tagad tie būs jāmaksā pašam mantiniekam. Likumā tieši paredzēts, ka mantiniekam, ja nepietiek parādu nomaksai tās mantas, ko saņem mantojumā, jāmaksā būs no paša personiskajiem līdzekļiem. Aizņēmums bankā vai jebkādas citas parādsaistības mantiniekam jāpieņem kopā ar atstāto mantu. Turklāt nav iespējams mantojumu pieņemt daļēji. Reizēm cilvēki domā – labi, tad es atteikšos no tā dzīvokļa, kas iegādāts kredītā, bet pieņemšu automašīnu. Tas tā nav iespējams. Parādsaistības kopā ar mirušā atstāto mantu pilnā apmērā un vienā veselumā paliek uz pēcnācēju pleciem, ja viņi mantojumu pieņem. Turklāt, ja reiz mantojums pieņemts, to mainīt nevar, un arī no parāda izvairīties vairs nebūs iespējams.

Manto arī galvojumu

Arī atbildība par parādu kā galvniekam pāriet uz galvot piekritušā cilvēka mantiniekiem, ja viņi pieņēmuši galvnieka mantojumu. Līdz ar to mantojuma atstājēja kreditori var vērst savus prasījumus pret galvnieka mantiniekiem, ja pats parāda ņēmējs nespēj savas saistības pildīt. Tas tāpēc, ka galvojuma saistība izbeidzas tikai tad, kad samaksāts pamatparāds, līgumsods un nokavējuma procenti, ja tādi ir.

Mantojuma atraidīšanas iespējas

Kā rīkoties, ja par aizgājušā parādiem ir zināms un pēc viņa mantot nav nodoma? Mantojumu var atraidīt divējādi.

Mantojumu var atraidīt, izsludinātajā termiņā ierodoties pie notāra un izsakot gribu par mantojuma atraidīšanu. Šāda – aktīva rīcība – ir visieteicamākā, lai novērstu visas šaubas un strīdus nākotnē.

Arī klusējot mantojumu var atraidīt – ja lieta uzsāka pēc mantinieka iesnieguma un noteiktajā laikā mantinieki, tostarp tas, kurš mantojuma lietu uzsācis, savu gribu pieņemt mantojumu neizsaka, viņu klusēšana tiek uzskatīta par mantojuma atraidījumu. Ja mantojums tiek atraidīts un mantai nav neviena mantinieka, tā nonāk valsts īpašumā.

Taču svarīgi ir tas, ka mantojuma atklāšanās vienmēr tiek izsludināta publiski un notāra noteiktajā termiņā uz mantojumu jāpiesakās ne tikai visiem mantiniekiem, bet arī kreditoriem un citām personām, kurām ir tiesības uz to.

Ja uz mantojumu pretendē kreditors

Turklāt mantojuma lieta var tikt uzsāka ne tikai pēc paša mantinieka gribas, bet arī pēc kreditora iesnieguma. Savukārt, uzsākot mantojuma lietu pēc kreditora iesnieguma, notiek pretējais – ja mantinieks nepiesakās, kaut gan viņam ir nosūtīts uzaicinājums, klusēšana apliecina mantojuma pieņemšanu, un pret personu var tikt vēsta kredīta piedziņa. Fakts, ka nosūtītais uzaicinājums nav sasniedzis adresātu, neatbrīvo no mantojuma pieņemšanas un līdz ar to – pienākuma atbildēt par atstājēja parādiem.

Dažkārt mantinieki, atsakoties no mantojuma, izsaka gribu, lai viņam piekritušo mantojumu vai tā daļu saņem cits mantinieks. Civillikums neparedz iespēju atteikties no mantojuma par labu citam. Tāpēc šādu atteikšanos no mantojuma nevar uzskatīt, ka tā izteikta skaidri, noteikti un

bez nosacījumiem. Šādam atteikumam pieņemt mantojumu nav juridiskas nozīmes. Tas atzīstams par spēkā neesošu. Tikai tad, kad tas, kam par labu mantinieks ir atteicies, arī bez šāda atteikuma likumā paredzētā kārtībā manto to pašu, atteikšanās no mantojuma atzīstama par spēkā stājušos.

Mantinieka tiesības

Šajā sakarībā likums paredz mantinieka tiesības, pirms izlemt jautājumu par mantojuma pieņemšanu: uzzināt mantojuma sastāvu, tai skaitā arī noskaidrot, kādas pretenzijas ir kreditoriem pret mantojuma atstājēju. Lai mantinieks paturētu sev tiesības vēlāk izlemt par mantojuma pieņemšanu, viņš var lūgt tiesu izsludināt presē par mantojuma atklāšanos, uzaicinot pieteikties ne tikai citus mantiniekus, bet uzaicināt arī visus kreditorus pieteikt pretenzijas, kādas viņiem ir pret mantojuma atstājēju. Tie kreditori, kuri uzaicinājumā norādītajā termiņā nebūs savas pretenzijas pieteikuši, savas kreditoru tiesības zaudēs. Pieteikumā tiesai par sludinājuma publicēšanu mantiniekam nav jāpauž griba apstiprināties mantojuma tiesībās. Ja pieteikumā būs izteikts arī lūgums mantinieku apstiprināt mantojuma tiesībās, tad tas jau nozīmē, ka mantinieks ir mantojumu pieņēmis. No mantojuma vairs atteikties nevarēs, kaut arī, uzzinot par kreditoru pretenzijām, mantinieks to vēlētos. Izsludinot tikai par mantojuma atklāšanos un nosakot pretenziju iesniegšanas termiņu, mantinieks patur sev tiesības par apstiprināšanos mantojuma tiesībās, t.i., par mantojuma pieņemšanu izteikties vēlāk.

LR Augstākās tiesas Plēnuma lēmumā par mantojuma lietām norādīts: ja kreditoru pretenzijas nav pieteiktas sludinājumā norādītajā termiņā, tādās nav pieteiktas arī tieši mantiniekam, tad, apstiprinot mantinieku mantojuma tiesībās, tiesai tās jāatzīst par dzēstām. Tas nozīmē, ka kreditori zaudē tiesības prasīt jebkādu saistību izpildījumu no mantinieka, kaut arī paši saistības izpildes termiņi, kādi bija noteikti, vienojoties ar mantojuma atstājēju, vēl nav iestājušies.

Mantojamās mantas inventāra saraksts

Mantinieks, lai atbrīvotos no pienākuma samaksāt mantojuma atstājēja parādu no saviem līdzekļiem, kad priekš tā nepietiek mantotās mantas, var izmantot tā saucamo inventāra tiesību, t.i., viņš var prasīt tiesu sastādīt visas mantojumā esošās mantas inventāra sarakstu. Pieņemot mantojumu ar inventāra tiesību, ar lūgumu sastādīt inventāra sarakstu pie notāra jāvēršas ne vēlāk kā divus mēnešus pēc mantojuma atklāšanās. Ar to mantinieks nodrošinās pret kreditoru pretenzijām uz viņa paša mantu. Šāds iesniegums tiesai nozīmē, ka mantinieks mantojumu pieņem, bet viņa atbildība par mantojuma atstājēja saistībām būs ierobežota ar mantotās mantas apmēru.

Mantojuma termiņu ievērošana

Ir ļoti svarīgi ievērot mantojuma pieņemšanas termiņus. Šie paši termiņi jāievēro arī, lai atteiktos no mantojuma. Mantojuma pieņemšanas termiņu var noteikt mantojuma atstājējs savā testamentā, turklāt viņš var to izvēlēties brīvi. Var piebilst, ka šādu testamentu vēl nav. Acīmredzot mantojuma atstājēji nav vēl izzinājuši visas likumā paredzētās iespējas un nav pratuši šādu testamentu uzrakstīt. Paliek iespēja mantojuma pieņemšanas termiņu noteikt tiesas uzaicinājumā par mantojuma atklāšanos, vai, ja tāda nav, tad viena gada mantojuma pieņemšanas termiņu paredz likums (Civillikuma 693.pants). Nedrīkst aizmirst, ka šos mantojuma pieņemšanas termiņus nevar pagarināt vai atjaunot. Ja termiņš nokavēts, mantojuma tiesība zaudēta.

Tikai tad, ja mantinieks iestājas mantojamās mantas valdījumā (pārvaldīšanā) un to turpinājis, līdz kamēr izbeidzas mantojuma pieņemšanas termiņš, uzskatāms, ka viņš mantojumu pieņēmis klusējot ar tādām darbībām, kas dod pamatu uzskatīt, ka mantinieks mantojumu ir pieņēmis.

Vēl vienā gadījumā mantinieka klusēšana uzskatāma par gribu mantojumu pieņemt, un, proti, ja uzaicinājuma sludinājumu par mantojuma pieņemšanu pieprasījuši mantojuma atstājēja kreditori vai legatāri. Tātad, ja mantinieks nevēlas pildīt mantojuma atstājēja saistības pret kreditoriem un legatāriem, viņam tas katrā ziņā jāpaziņo tiesai (kreditoriem, legatāriem), ka viņš no mantojuma atsakās.

Mantojuma pieņemšanas termiņi neattiecas uz mantinieku pēc mantojuma līguma, jo līgumiskajam mantiniekam nemaz nav tiesības no mantojuma atteikties. Tiesība atteikties no mantošanas pēc mantojuma līguma var gan būt īpaši atrunāta paša mantojuma līgumā. Tad šī atteikšanās kārtība var būt arī noteikta pašā līgumā, bet, ja nē, tad, lai atteiktos no mantošanas pēc līguma, to varētu izdarīt tajos pašos mantojuma pieņemšanas termiņos, kas noteikti likumā. Bet tikai tādā nozīmē, ka šajā termiņā līgumiskajam mantiniekam ir jāizmanto savas līgumā paredzētās tiesības atteikties no mantošanas. Ja viņš to nav izdarījis, tad uzskatāms, ka viņš mantojumu ir pieņēmis.

Pats par sevi mantojuma līgums stājas spēkā brīdī, kad tas apliecināts notariālā kārtībā, jo to prasa likums. Līguma spēkā stāšanās izriet no Civillikuma. Ja mantojuma līgums attiecas uz nekustamu īpašumu, tas stājas spēkā, kad par to izdarīts ieraksts Zemesgrāmatā, pārējos gadījumos, kad tas parakstīts. Par to, ka uz mantojuma līgumu kā uz divpusēju darījumu attiecas vispārējie saistību tiesību nosacījumi, norādīts Civillikumā. No tā neapstridami izriet, ka mantojuma līgums nav jāiesniedz pēc mantojuma atstājēja nāves tiesai, lai tiesa to pasludinātu par spēkā stājušos, kas ir nepieciešami, mantojot

pēc testamenta. Tas būtu arī pretrunā ar Civillikumu, kas piešķir līgumiskajam mantiniekam tiesību apstrīdēt līgumā novēlētās mantas atsavināšanu, ko vēl, dzīvs būdams, izdarījis pats mantojuma atstājējs. Pieprasīt atsavinātās mantas atdošanu atpakaļ mantojumā līgumiskais mantinieks tiesīgs arī pirms mantojuma atklāšanās. Tas nebūtu iespējams, ja uzskatītu, ka mantojuma līgums nemaz vēl nav stājies spēkā.

Ja līgumiskais mantinieks no mantojuma atteikties nevar, bet, ja tas bija atrunāts līgumā un viņš to nav izdarījis viena gada laikā, tad apstiprināties mantojuma tiesībās līgumiskais mantinieks var jebkurā laikā. Vispār tas nepieciešams, ja mantojumā ir nekustamais īpašums.

Teiciens par to, ka nezināšana neatbrīvo no atbildības, šeit ir isti vietā. Diemžēl notāru praksē ir bijušas situācijas, ka, laikus rakstiski neatraidot mantojumu, atstātie parādi kļūst par mantinieka atbildību un, pašam nezinot, cilvēks ir parakstījis sev kredītsaistības varbūt pat uz visu mūžu.

